БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

№ 60 (4159).
14 МАРТ, 1980 й.
ЖУМА
Газета 1966 йил 1 июлдан чиқа бошлади.
Баҳоси 2 тийин.

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ШАҲАР КОМИТЕТИ ВА ТОШКЕНТ ШАҲАР СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

• Уй муборак!

ТЎҚСОН ОИЛА ҚУВОНЧИ

Пойтахтимизнинг Дўмбробод кўчасида тўққиз қаватли кўркам бинолар тезкорлик билан барпо этилмоқда.

БУГУН

БУ ЕРДА ТУҚСОН ХОНАДОНГА МУЛЖАЛЛАНГАН ТУҚҚИЗ ҚАВАТЛИ ТУРАР ЖОЙ БИНОСИ ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛДИ.

Объектда Тошкент шаҳри қурилиши Бош бошқармасига қарашли 2-уйсозлик комбинатининг монтаж ва пардоз ишлари бошқармаларининг бинокорлари унумли ва ибратли меҳнат қилишди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб меҳнат туҳфалари билан кутиб олишга аҳд қилган уйсозлар шу ойнинг охиригача «Олмазор» массивида 72 квартирали, 1-Қорасув массивида 90 квартирали ва трактор заводи массивида 49 квартирали турар жой биноларини қуриб фойдаланишга топширишга сўз беришган. Айни кунларда бу турар жойлар қурилишида сўнгги бинокорлик ва пардозлаш ишлари жадал суръатларда амалга оширилаётир.

Коммунистик меҳнат зарбдори Б. Қосимов шаҳримиздаги «Подъёмник» заводининг йиғув-механика цехида токарь бўлиб ишлайди. У комсомол-ёшлар бригадасининг аъзоси, смена-ойлик ишлаб чиқариш нормасини 120—130 процент бажариб, кўпгина ёшларга ўрнак бўлмоқда.

М. Нуриддинов фотолари.

ИЛҲОМБАХШ МЕҲНАТИМИЗ — УЛУҒ ДОҲИЙ ЮБИЛЕЙИГА

Мусобақа ғолибларига—юксак мукофот

Пахтакорларга — энг яхши техника

«Ташсельмаш» заводи клуби байрамдагидек безатилган. Иш куни тугагач бу ерга ишчилар, инженер-техник ходимлар ва хизматчилар тўпланишди. СССР Трактор ва қишлоқ хўжалиги машинасозлиги министрининг ўринбосари С. Г. Григорьев Тошкент машинасозларини 1979 йилдаги Бутуниттифоқ социалистик мусобақасида қўлга киритган катта меҳнат ғалабалари билан табриклаб, уларга КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини топширди.

Ўтган йили Тошкент машинасозлари планга қўшимча 4.125 минг сўмлик маҳсулот реализация қилдилар. 5 декабрда муҳим техник-иқтисодий кўрсаткичлар бўйича тўрт йиллик топшириқ муддатидан илгари бажарилганлиги ҳақида рапорт бердилар.

Коллективда янги машиналар яратиш, ишлаб чиқарилаётганларини такомиллаштириш, уларнинг техник разрядларини ошириш бўйича катта ишлар қилиняпти. Йил мобайнида давлат Сифат белгиси бўлган «ХВН—1,2» пахта териш комбайнидан 1800 та тайёрланди.

«Ташсельмаш»ликлар сентябрь ойида Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва республика ҳукумати пахта териш мавсуми бошлангунга қадар подбор терадиган ва пахта толасини тозалайдиган агрегатлари бўлган «ХНП—1,8» маркали пахта териш машинасидан 750 та тайёрлаш бўйича берган топшириқни бажариш бўйича қаҳрамонона меҳнат қилишди.

Конструкцияси ғоят мураккаб бўлган ва илгариги машиналардан фарқ қиладиган бу янги машинанинг ишлаб чиқаришга тайёрлаш ғоят қисқа муддатда амалга оширилди. Агар норматив бўйича бу ишни бажариш учун 500 кун талаб этилса, «Ташсельмаш»ликлар ихтиёрида ярим йилгина вақт бор эди. Ишлаб чиқариш жараёнида кўпгина қийинчиликлар юз берди. Фақат корхона маъмуриятининг катта ташкилотчилик фаолияти, партия ва комсомол ташкилотлари социалистик мусобақани тўғри йўлга қўйганликлари туфайли бу вазифа муваффақиятли бажарилди. Натижада ўтган йили пахтакорлар машинасозлардан икки мингга яқин «ғилдиракли пахта заводи» олишди. Пахтакорлар янги машинага мана шундай ном қўйишди.

Завод коллективига кўчма Қизил байроқ топширишга бағишланган тантанали йиғилишда коммунистик меҳнат бригадаси бошлиғи К. Хусанов, коммунистик меҳнат зарбдори, фрезерчи Н. Птуха ва бошқа ишлаб чиқариш илғорлари гапиришди. Улар бундан буён ҳам қишлоқ хўжалигини юқори сифатли пахта териш техникаси билан таъминлашга тайёр эканликларини изҳор этдилар. В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига оширилган социалистик мажбуриятлар қабул қилинди.

РЕЗЕРВЛАРДАН ОҚИЛОНА ФОЙДАЛАНИБ

Ўтган йили шампан винолари заводида виноларни шампанлаштирадиган узлуксиз линиянинг қуввати анча ортди. Бунга мавжуд ва янги ўрнатилган қувватлардан омилкорлик билан фойдаланиш, биохимия цехини реконструкциялаш, маҳсулотни сақлашни ташкил этишни такомиллаштириш орқали эришилди.

Йил мобайнида корхона планга қўшимча 340 минг сўмлик маҳсулот реализация қилди, реализация ҳажми 1978 йилга нисбатан 7,8 процент ўсди. Давлат Сифат белгиси бўлган ширин ва ярим ширин шампан виноларидан икки миллион шишадан кўпроғи ишлаб чиқарилди. Шундан 1 миллион шишаси планга қўшимча тайёрланди. Планга қўшимча ишлаб чиқарилган барча маҳсулотнинг 94 проценти корхонада меҳнат унумдорлигини юксалтириш орқали тайёрланди. Меҳнат унумдорлигининг ўсиши 1978 йилга нисбатан 7,2 процент ўсди.

Ишлаб чиқариш самарадорлиги ва иш сифатини ошириш бўйича 1979 йилдаги Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якуни бўйича Тошкент шампан винолари заводига КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи берилди ва СССР Бутуниттифоқ халқ хўжалиги виставкасининг ҳурмат тахтасига ёзилди.

Заводда бўлиб ўтган митингда СССР Озиқ-овқат саноати министрининг ўринбосари А. Т. Макаров КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғини коллективга топширди.

Вагонлар бир минут ҳам бекор турмасин

МАСЪУЛИЯТНИ ОШИРАЙЛИК

Шаҳарда вагонларга юк ўз вақтида ортилиши ва туширилиши учун кескин кураш олиб борилянти. Тошкент шаҳар ижроия комитети қошида ишлаб турган шаҳар штабига ҳар куни барча темир йўл станцияларидан товар обороти қай ҳолда эканлиги ҳақида маълумотлар келиб туради. Аммо юкларнинг ўз вақтида, норматив муддатларда тушириб олинишига ҳамон эришиб бўлмаяпти.

Масалан, 6 март куни Собир Раҳимов станциясига 2-пардозлаш трестининг қурилиш материаллар комбинати учун қурилиш материаллари ортилган бир очиқ вагон ва 159-қурилиш трести учун учта очиқ вагонда алебастр келди. Вагонлардаги юк икки кун давомида туширилди.

8 март куни пўлат изларда 9 вагон, 9 март куни—9 вагон, 10 март куни—10 вагон тунаб қолди. Уларнинг айримлари бир неча суткалаб қолиб кетди. Масалан, 8 март куни Сергели станциясига «Ўзбекистон» сунъий ва табиий кўн ишлаб чиқариш бирлашмаси учун химикатлар ортилган вагон келган эди. Бу вагондаги юк 10 мартдагина тўла туширилиб олинди.

Тошкент-товар станциясида «Ташсельмаш» заводига келган пўлат ортилган вагон бир неча кун туриб қолди.

Шу кунларда «Ташкентвино» комбинати (Сергели станцияси), «Газнефтестрой» трестининг 6-қурилиш бошқармаси (Собир Раҳимов станцияси), иссиқлик электр маркази (Қизил тўқимачи станцияси) вагонлардаги юкнинг ўз вақтида туширилишини таъминламадилар.

9 март куни Сергели станциясига «Средазэлектроаппарат» ишлаб чиқариш бирлашмаси номига юк олинди. Станция ахборотчиси Новикова юк қабул қилувчиларни ўз вақтида огоҳлантирмаганлиги туфайли вагон станцияда икки сутка қолиб кетди.

Монтажчилар ҳиммати

Пойтахтимизнинг барча бинокорлари қатори Ўзбекистон электр жиҳозларини монтаж қилиш трести коллективи ҳам доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олиш учун ўз зиммасига оширилган мажбурият қабул қилинган ҳолда ишламоқда. Трест монтажчилари 1980 йилнинг тўрт ойлик планини муддатидан илгари — 22 апрелда бажаришади.

Москвалик ишлаб чиқариш илғорларидан ўрнак олган 125 нафар монтажчи В. И. Ленин туғилган кунгача ўнинчи беш йиллик план ва топшириқларини бажаришга аҳд қилди. Ҳозиргача уларнинг 82 нафари доҳий туғилган кун шарафига олган юксак мажбуриятларини шараф билан адо этганликлари ҳақида ғалаба рапорти беришди.

БУГУН

трестга қарашли 1-Тошкент монтаж бошқармасининг И. Верясскин, В. Сомов, С. Набижонов бошлиқ бригадаларнинг аъзолари ўнинчи беш йиллик планларини бажариб, 1981 йил ҳисобига ишлай бошлашди.

Трест коллективи айни кунларда барча куч ва имкониятларини турар жойлар, маданий-маиший объектларни белгиланган муддатларда қуриб фойдаланишга топширишга сарф этишмоқда. Улар 1- ва 2-уйсозлик комбинатлари, «Жилстрой» тресги билан биргаликда объектларни биргаликда пудрат усулида барпо этишмоқда.

СУРАТДА: «Госкомсельхозтехника»нинг Меҳнат Қизил Байроқ орденли Тошкент тажриба-механика заводи гидравлик пресслар йиғиш цехининг илғор йиғувчи слесари коммунистик меҳнат зарбдори Николай Писчасов.

ШАҲРИМИЗ ОБОД ВА КЎКАЛАМЗОР БЎЛСИН

УЮШҚОҚЛИК БИЛАН

Куйбишев районида шу кунларда ободончилик тадбирлари кенг миқёсда давом эттирилмоқда. Мавсумда район кўчалари атрофи ва хиёбонларга 17 минг тупдан ортиқ кўчат, 74 мингдан ортиқ яшил тўсиқлар ўтқазилади. Тўртта янги микрохиёбон вужудга келтирилади.

Барча корхоналар, ташкилотлар ва муассасаларга, ўқув юртларига махсус участкалар бириктиб берилган. Ҳозир район ободонлаштириш бошқармаси ва кўкаламзорлаштириш ишларига жалб этилган ташкилотларга Тошкент манзарали боғдорчилик совхозидан турли кўчатлар келтирилмоқда. Айни пайтда кўчат ўтқазиладиган жойларни тайёрлаш, суғориш шаҳобчаларини тозалаш ишлари амалга ошириляпти.

Икки ойлик мобайнида Тошкент халқа йўлининг ички томонида ҳам кенг миқёсда ободонлаштириш ишларини бажариш кўзда тутилмоқда. Бунда САНИИРИ, милиция мактаби, 8-автобаза, 2-нон заводи ва бошқа ташкилотларнинг коллективлари актив иштирок этадилар. Қорасув массивида ҳам кенг миқёсда ободончилик ишлари амалга оширилиб, бу ердаги микрорайонлар ҳар жиҳатдан гўзаллаштирилади.

ТОШКЕНТДА ТАНТАНАЛИ ЙИҒИЛИШ

Уй-жой-коммунал хўжалик ва маиший хизмат кўрсатиш ходимларини эзгу хизмат усталари, деб аташади. Шу ходимларнинг ғамхўрлиги туфайли шаҳар ва посёлкаларимизнинг ҳуснига ҳусн қўшилмоқда, квартираларимиз шинамроқ бўлиб бормоқда, турмушимиз яхшиланмоқда.

13 март куни Тошкентда бўлиб ўтган тантанали йиғилиш уй-жой-коммунал хўжалик ва аҳолига маиший хизмат кўрсатиш ходимлари кунига бағишланди. Ўзбекистон ССР аҳолига маиший хизмат кўрсатиш министри А. И. Бродова доклад қилди.

(ЎзТАГ).

КЎЧАТ ЎТҚАЗИЛМОҚДА

Ободонлаштириш ва кўкаламзорлаштириш ишкки ойлиги мобайнида шаҳримизнинг Фрунзе районида 21 минг туп манзарали дарахт кўчатлари, 54 минг туп яшил тўсиқ ўтқазиш планлаштирилган. Район ободонлаштириш бошқармасининг меҳнаткашлари шу кунларда Космонавтлар проспекти, Шота Руставели, Стародубцев, Баҳодир кўчаларида кўчат ўтқазиш ишларини бошлаб юбордилар. Бундан ташқари, 2-Охунбобоев, Бошлиқ, Фарҳод, Стародубцев, Горбунов кўчаларида микрохиёбонлар бунёд этишга ҳам киришилди.

Ободонлаштириш ишларида райондаги 260 дан ортиқ ташкилот иштирок этмоқда. Ҳозиргача 38 километрдан ортиқ майда суғориш тармоқлари тозаланди.

Район ободонлаштириш бошқармасининг Маҳмуд Тешабоев бошлиқ йўлсозлар бригадаси Педагогическая, Прядильная, Черешня, А. Қаҳҳор кўчаларини жорий ремонтдан чиқарди.

Башорат Иминова «Чевар» тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасида кўп йиллардан буён самарали меҳнат қилиб келмоқда. Доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини меҳнатда янги ютуқлар билан кутиб олишга ҳаракат қилаётган чевар тикувчи шу кунларда 1981 йил ҳисобига маҳсулот тайёрламоқда. Х. Суннатуллаев фотоси.

ТОНГГИ ГАЗЕТАЛАРДА

● Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети ва Ўзбекистон ССР Министрлар Совети Бутуниттифоқ авторлик ҳуқуқлари агентлиги Ўзбекистон республика бўлимининг фаолиятини янада яхшилаш чоралари тўғрисида қарор қабул қилдилар. Мазкур қарорнинг баёни бугун тонгги газеталарда эълон қилинган.

● КПСС Марказий Комитети Сиёсий бюроси аъзолигига кандидат, Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Ш. Р. Рашидов қишлоқ хўжалигини ривожлантиришга салмоқли ҳисса қўшган ходимларнинг катта бир групласига 13 март куни Тошкентда ҳукумат мукофотларини топширди.

Ш. Р. Рашидов мукофотланганларни сидқидилдан самимий табриклади, уларга Ватан бахт-саодати йўлидаги меҳнатда янгидан-янги муваффақиятлар тилади.

РАЙОН ПАРТИЯ КОМИТЕТИ ПЛЕНУМИ

Собир Раҳимов район партия комитетининг пленуми бўлиб ўтди. Унинг қатнашчилари КПСС Марказий Комитетининг КПСС XXV съезди қарорларини бажариш ва касаба союз ташкилотларига партиявий раҳбарлик ҳамда касаба союз ташкилотларининг хўжалик қурилишидаги ролини ошириш юзасидан Қараганда область партия комитетининг иши тўғрисидаги қарорини адо этиш бўйича район бошланғич партия ташкилотларининг вазифаларини ҳал қилдилар. Район партия комитетининг биринчи секретари З. Н. Абдураҳимов доклад қилди.

Пленум қатнашчилари, шунингдек, КПСС Марказий Комитети, СССР Министрлар Совети ва ВЦСПСнинг «Халқ хўжалигида меҳнат интизомини янада мустаҳкамлаш ва кадрлар қўнимсизлигини камайтириш тўғрисида»ги қарори асосида район коммунистларининг вазифаларини муҳокама қилдилар. Кун тартибидаги бу масала юзасидан район партия комитетининг иккинчи секретари В. И. Мурашов доклад қилди.

Шунингдек, партия XXV съезди, КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми талаблари асосида капитал қурилишда ишларнинг услуб ва методларини янада такомиллаштириш масалалари муҳокама этилди. Бу ҳақда 6-қурилиш тресги партия комитетининг секретари Р. Г. Баглаева ва компрессор заводи партия ташкилотининг секретари Н. А. Олтибоев гапириб беришди.

Муҳокама этилган масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

КОРХОНА СТАНДАРТИ

«Узавтотранстехника» илмий-ишлаб чиқариш бирлашмасининг лойиҳа-конструкторлик технология бюросида лойиҳа ҳужжатларини тайёрлаш тартиби ва расмийлаштириш бўйича корхона стандартлари ишлаб чиқилди ва жорий этилди.

Янги стандартлар бирлашманинг барча бўлимларида лойиҳа ҳужжатлари тайёрлаш жараёнини бир-бирига мувофиқлаштириб олиб бориш имконини беради. Бунда Ўзбекистон ССР автомобиль транспорти министрлигига қарашли корхоналар ва заводлар учун қуриладиган бинолар лойиҳаларини тайёрлашнинг ўзига хослиги ҳисобга олинган. Эндиликда ана шу ишларнинг барчаси ягона система асосида олиб борилянти. натижада конструкторлик ҳужжатлари сифати янада яхшиланди, лойиҳаларни тайёрлаш муддати қисқарди.

М. УБАЙДУЛЛАЕВА.

ҚИЗИҚАРЛИ ТАДБИР

Куни кеча Тошкент агрегат заводининг клуби корхона ишчи ва хизматчилари билан гавжум бўлди. Бу ерда ленинча ўқишлар ўтказилди.

Завод меҳнатчилари ҳузурига ёзувчи ва шоирлар, Тошкент Давлат университетининг олимлари келишди. Улар доҳийнинг фаолияти, бебаҳо асарлари ҳақида сўзлаб беришди. ТошДУ доценти С. И. Зинин В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги шарафига мамлакатимизда нашр этилаётган доҳийнинг ҳаёти ва фаолиятига бағишланган митти совға китоблари ҳақида сўзлади.

Китобсеварлар жамияти Собир Раҳимов район бўлими бошқа корхона ва ташкилотларнинг клубларида ҳам ана шундай тадбирлар ўтказишни планлаштирди.

Р. ОТАБЕКОВА.

РЕСПУБЛИКАМИЗ ПОЙТАХТИДА

Кеча

В. И. Ленин Марказий музейининг Тошкент филиали экспонатлари қаторидан ҳозирги кунда нодир бўлиб қолган газета ва суратлар жой олди.

В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллиги арафасида олинган ана шу буюмлар орасида халқ талантлари яратган доҳий портретлари бор. Тошкент халқ хўжалиги институти доценти Н. Шабанова оиласида кўп йиллардан бери «Петроградская правда» ва «Красная газета»нинг нодир нусхалари сақланиб келар эди. Бу газеталар ҳам музейга тақдим этилди. Музей томошабинларидан бири А. М. Севостьянова эса улуғ доҳий фаолияти билан боғлиқ учта фотосуратни топширди.

Ҳозирги кунда музей фонди ўн мингдан ортиқ экспонатдан иборат.

Бугун

Глиэр номидаги маданият уйи ташаббуси билан электрон техника заводининг ётоқхонасида қизиқарли учрашувлар клуби ташкил этилди.

Ишчилар билан биринчи учрашувга ДОСААФ аэроклубининг учувчиси Ю. Хамитов келди. У ўзининг қизиқарли касби ҳақида мароқ билан ҳикоя қилди. Йиғилганларнинг қатор саволларига жавоб берди.

Клуб қатнашчиларининг кейинги учрашуви Москва Олимпиадасига бағишланади.

«Главташкентстрой»нинг 159-трестига қарашли 22-қурилиш бошқармаси бинокорлари Луначарское шоссесида қурилаётган янги мактабнинг пойдеворини тиклаш ишларини ниҳоясига етказишди.

Объектда В. Воронов, А. Юнусов ва В. Кокашинский бошчилигидаги комплекс бригадаларнинг ишчилари меҳнат қилишяпти. Улар графикда белгиланганидан бир ой илгари биринчи қаватни тиклаш ишларини бошлаб юборишди. Ана шу бригадаларнинг қурувчилари коммунистик шанбаликни шу объектда зарбдор меҳнат билан ўтказишга аҳд қилишган. Шу куни улар тежаб қолинган материаллар ҳисобига ишлашади ва беш йиллик фондига минг сўм ўтказишади.

Тошкент мармар заводи коллективи «Олимпиада—80» объектларига юбориш учун мармар кошинларнинг навбатдаги туркумини тайёрлаб қўйди.

Завод ишчилари москвалик қурувчиларнинг буюртмасини тез ва соз бажариб беришяпти. Ўтган йилнинг ўзида Ватанимиз пойтахтига 4000 кубометр мармар кошин етказиб берилди. Бу йил эса ҳозиргача салкам 600 кубометр сифатли кошин юборилди.

— Коллективимиз Олимпиаданинг ўтказилишига қўшаётган ҳиссаси билан фахрланади, — дейди завод директори М. Солиҳов. — Москвага юборилаётган кошинлар Ғозғон ва Зарбанд мармаридан тайёрланяпти. Шу йилнинг май ойигача Олимпиада объектларига яна минг кубометрга яқин кошинлар етказиб берилади.

Эртага

«Ленин йўлимизни нурафшон этмоқда». Ана шу шиор остида Тошкент темир йўл бўлимининг корхоналари ва ўқув юртларида ленинча ўқишлар, кино кечалар ўтказила бошланади.

«Билим» жамияти район ташкилотининг аъзолари ва Ўзбекистон халқлари тарихи музейининг ходимлари 31 ва 155-ҳунар-техника билим юртлари ўқувчилари ҳузурида бўлишади. Улар «Ленин ва Ўзбекистон» мавзуида лекциялар ўқишади. Темирйўлчилар маданият саройида доҳийнинг ҳаёти ва фаолияти, халқлар дўстлигига бағишланган кино кеча ўтказилади.

телетайп лентасидан

● **БУДАПЕШТ. Венгрия пойтахтида Дунай дарёси бўйлаб кема қатновини таъминлайдиган халқаро ташкилот —Дунай комиссиясининг навбатдаги сессияси очилди. Сессия ишида 7 малакат, шу жумладан, Совет Иттифоқининг вакиллари иштирок этмоқда. Дунай дарёси орқали кема қатнови ва юк ташишни янада ривожлантириш масалалари муҳокама қилинади.**

● КОПЕНГАГЕН. Бу ерда Дания Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Пленумда мамлакатдаги ички аҳволнинг актуал масалалари кўриб чиқилди. Қабул қилинган баёнотда айтиладики, ҳукмрон доираларнинг меҳнаткашлар ҳисобига мамлакатни оғир иқтисодий тангликдан қутқариш йўлидаги уринишлари оддий данияликлар турмуш шароитининг янада ёмонлашувига, ишсизликнинг ўсишига олиб келади, йирик капитал даромаднинг ошишига кўмаклашади. Коммунистлар, деб таъкидланади баёнотда, Дания экономикаси қийинчиликларини бартараф этиш мақсадида биринчи навбатда ҳарбий харажатларни қисқартиришни ва энергетика секторини национализация қилишни таклиф этадилар.

● **АНҚАРА. Туркияда нарх-наво яна ошганлиги эълон қилинди. Бу гал дори-дармонлар 40 процентдан 60 процентгача қимматлашди. Бундан аввал гўшт, ёғ, сут, қанд-шакар ва бошқа озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи оширилган эди.**

Туркиянинг ғарбдаги шериклари талаби билан яқинда Турция лираси девальвация қилинганлиги озиқ-овқат маҳсулотларининг ва энг зарур моллар нархининг анча ошишига олиб келди. Вахоланки, меҳнаткашларнинг иш ҳақи паст даражада сақланиб қолинмоқда.

● НЬЮ-ЙОРК. АҚШнинг суд маъмурлари Американинг машъум «одил суди» ким томонида эканлигини яна бир бор намойиш этдилар. Алабама штатининг суди полиция ходими Ж. Сэндсга қарши айбнома қўймасликка қарор қилди. Ж. Сэндс ҳеч қандай айби бўлмаган негр қизини отиб ўлдирган эди.

Ўтган йилнинг июнь ойида Сэндс Бирмингемдаги бензин қуйиш станциясида автомобилда ўз навбатини кутиб турган 20 яшар Бонита Картерни отиб ўлдирган эди. У гўё ёш негр қизи магазинни ўғирлашда қатнашган деб ўйлаганмиш. «Бирмингем пост-геральд» газетасининг ёзишича, ана шу ирқчи полициячи олтинчи марта ҳеч қандай асоссиз равишда одамларни отиб ташлаган.

(ТАСС).

• Мураббийлик—ёш авлодга ғамхўрлик

ВЕТЕРАН ҲАМОН САФДА

Самшинур Валиевани «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси коллективи яхши билади. У корхонада 32 йилдан бери меҳнат қилади. Ветеран ишчи корхонадаги узоқ йиллик меҳнат фаолияти мобайнида ўзининг меҳнатсеварлиги, интизомлилиги, ёш ишчиларга ғамхўрлиги билан кўпчилик ҳурматини қозонди. Ҳамкасблари унга қачон ёрдам сўраб мурожаат қилмасинлар, Самшинур опа уларга қўлидан келганча кўмаклашади. Бу аёлнинг бирлашмада ўнлаб шогирдлари бор.

Яқинда Самшинур опа 55 ёшга тўлди. Корхона раҳбарлари унга пенсияга чиқиб, кексалик гаштини суришни таклиф этишди. Ветеран ишчи эса меҳнат қилишни давом эттириш, ҳамкасблари ва шогирдлари сафини тарк этмаслик истаги борлигини маълум қилди. Унинг бу аҳди кўпчиликка манзур бўлди.

Шундай қилиб, кекса ишчи ҳамон сафда, қайноқ меҳнат қучоғида. У шу кунларда унумли меҳнат қилиб, доҳий В. И. Ленин таваллудининг 110 йиллигини яхши туҳфалар билан кутиб олишга интиляпти.

СУРАТДА: «Малика» трикотаж ишлаб чиқариш бирлашмаси тикув цехининг ветеран тикувчи-мотористкаси Самшинур Валиева шогирдлари даврасида.

• Элга хизмат—олий ҳиммат

Йўловчини хушнуд этиб

Пойтахтимиз аҳолисига транспорт хизмати кўрсатишни яхшилашда шаҳар трамвай-троллейбус бошқармасига қарашли 3-депо коллективининг ҳам ҳиссаси катта бўлмоқда. Замонавий техника билан жиҳозланган бу депо ҳозир бешта троллейбус ва олтита трамвай маршрутларига хизмат кўрсатмоқда. Яқинда яна бир янги маршрут—Калинин майдони ва Олой бозори оралиғида қатновчи троллейбус маршрути ҳам йўлга қўйилди.

Корхонада маршрутларда қатнов интервали ва графикларига қатъий амал қилиш, йўловчиларни бекатларда куттириб қўймасликка ҳам муҳим аҳамият бериляпти. Бу кўп жиҳатдан ремонт ишларининг сифатига, ишлаб чиқаришни намунали ташкил этишга ҳам боғлиқ. Шунинг учун ҳам депомиз ҳайдовчилари доҳиймиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини меҳнатда янги ютуқлар билан кутиб олиш учун кенг қулоч ёйдирилган социалистик мусобақаларда бу кўрсаткичларга катта эътибор беришяпти. Бу эса ўз навбатида йўловчиларни янада хушнуд этиш, хизмат маданиятини ошириш имконини беради.

И. ЖЎРАҚУЛОВ,

шаҳар трамвай-троллейбус бошқармасига қарашли 3-депо ҳайдовчиси.

• Бошланғич партия ташкилотларида

КОММУНИСТЛАР—ЧЎЛҚУВАРЛАРГА

«Главсредазирсовхозстрой»нинг «Промстройматериал» трестига қарашли Тошкент ёғочни қайта ишлаш комбинатининг дурадгорлари бу йил ўз зиммаларига юксак социалистик мажбурият қабул этишган.

— Умуман, ўнинчи беш йиллик режаларини муддатидан олдин бажаришда комбинат коммунистлари ибрат бўлишяпти, — деди биз билан суҳбатда комбинат партия ташкилотининг секретари К. Корендясева.

Коммунист ўртоқ А. Аҳмаджонов бошчилик қилаётган 2-цех коллективи тайёрлаб бераётган эшик, дераза блоклари ва бошқа дурадгорлик буюмлари Қорақалпоғистон Автоном республикасида янги ташкил этилаётган шоликорлик совхозлари, «Қаршистрой», Сирдарё, Жиззах областларида янги ташкил этилаётган пахтачилик совхозларида қурилаётган уй-жойлар, маданий-маиший бинолар, мактаб, болалар муассасалари, маъмурий биноларни бунёд этаётган бунёдкорларга манзур бўлмоқда.

Корхонанинг бу йирик цехи коммунистлари КПСС Марказий Комитетининг ноябрь (1979 йил) Пленуми қарорларини бажаришга бутун куч-ғайратларини сафарбар этишяпти. Кекса коммунист И. Луценко бошчилик қилаётган илғор, коммунистик меҳнат бригадасининг коллективи қабул қилган социалистик мажбуриятларда В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини бригаданинг беш йиллик планини бажариш билан нишонлашга аҳд қилган. Улар 1980 йилнинг тўрт ойи планини доҳий юбилейигача бажариб, планга қўшимча яна 8000 сўмлик дурадгорлик буюмлари тайёрлаш учун астойдил меҳнат қилишяпти.

1980 йилни зарбдор иш, ленинча ишлаш йилига айлантириш даъватига жавобан бригада аъзолари бу йил ўн биринчи беш йиллик ҳисобига 32 минг квадрат метр дераза ва эшик блоклари, бошқа маҳсулотлар ишлаб чиқариш мажбуриятини олганлар.

Комбинат партия ташкилоти маъқуллаган И. Луценко бошлиқ бригаданинг ибратли ташаббуси тобора кенг қулоч ёйяпти. Х. Мирпўлатов, М. Муҳаммедов, Г. Марко каби коммунистлар бошчилик қилаётган коммунистик меҳнат бригадаларининг коллективлари ҳам ғалаба кунини беш ойлик планларини бажариш билан нишонлашга интилишяпти. «Биз—чўлқуварлар хизматидамиз», — дейишяптилар.

Умуман, 1980 йил планини комбинат коллективи Улуғ Октябрнинг 63 йиллиги кунигача бажармоқчи. Реализация қилинадиган маҳсулотнинг 206 минг сўмлиги фақат тежалган хом ашё, электр энергияси ҳисобига тайёрланади. Шу кунларда қаттиқ ёғочлардан тайёрланаётган дурадгорлик буюмларини давлат Сифат белгиси олиш учун тақдим этишга ҳозирлик кўриляпти.

70 хилдан зиёд дурадгорлик буюмлари ишлаб чиқараётган комбинатнинг аҳдига вафодор коллективи йил бошиданоқ зарбдорчасига меҳнат қилиб, январь-февраль ойларида чўлқуварларни хушнуд этаётган бунёдкорларга 588 минг сўмлик маҳсулот реализация қилишди. Икки ойлик план 18 минг сўм ошириб адо этилди. Барча каттаю кичик ишларга коммунистлар бош-қош бўлмоқдалар. Муваффақиятларнинг асосий омили ана шунда!

Т. НАЖМИЙ.

«Тошкент оқшоми»нинг жамоатчи мухбири.

БОШ МУХБИРИМИЗДАН

ТОШКЕНТ ОҚШОМИ ХАТЛАР

• Беш йиллик вахтасида

УЧ ДУГОНА МУСОБАҚАСИ

Нурхон билан Сожида ва Заҳронинг меҳнат фаолияти бир вақтда бошланган. Уч қиз ўрта мактабнинг саккизинчи синфини тугатгач, чевар бўлишга аҳд қилди. Ана шу мақсадда улар 122-ҳунар-техника билим юртига ўқишга кириб, бу ерда тикувчилик сирларини қунт билан ўргандилар. Қўлларига чеварлик дипломини олишгач, йўлланма билан Ўзбекистон ССР ва Ўзбекистон Компартиясининг 50 йиллиги номли тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмасига ишга келишди.

Биринчи қадам доимо қийинчиликларга тўла бўлади. Лекин аҳди қатъий қизлар дастлабки қийинчиликларга бўш келишмади. Тажрибали чеварлар кўмагида тикувчилик сирларини ўрганиб боришди. Билим юртида чуқур назарий билим олган қизлар тез орада амалда ҳам устозларининг ишончларини оқлашди. Эндиликда уч дугона мусобақалашиб, ажойиб ютуқларни қўлга киритяпти. Шунинг учун ҳам уларнинг номини корхонанинг 6-цехи коллективи ҳурмат билан тилга олади.

—Дастлабки кунлари, — дейди Сожида Дадаева, —анча қийналдик. Шундай пайтда устозимиз Нурия опа бизни суяди. Яқиндан кўмаклашиб, маслаҳатларини аямади. Мактаб болалари учун тикилаётган формаларни бажаришда қанча операция бўлса, уларнинг ҳаммасини бизга қунт билан ўргатди. Мураккаб жараёнларни қандай бажариш зарурлигини уқтирди. Эндиликда уччаламиз ҳам болаларнинг мактаб формаларини сифатли тайёрлаб, фақат биринчи сортга топширяпмиз. Аҳдимиз В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олишдир. Шунинг учун ҳам уч дугона мусобақалашиб, ленинча зарбдор меҳнат вахтасида туриб ишлаяпмиз.

—Шу кунларда, — дейди суҳбатга қўшилган 6-цех смена мастери Зинаида Петровна Свердлова, — Сожида 1980 йилнинг июнь ойи, Нурхон май ойи, Зуҳро эса апрель ойи ҳисобига меҳнат қилаяпти. Улар бундай ютуқларга иш вақтидан унумли фойдаланиш, илғор иш усулларини кенг қўллаш ва мавжуд операцияларни пухта эгаллаб олганликлари туфайли эришмоқдалар.

Ҳ. ИНОҒОМОВ,

ишчи.

• Қурилиш майдонида

ИЛҒОР БРИГАДА

12-трест 50-қурилиш бошқармасининг моҳир бинокорларидан бири, чорак асрдан бери касбини ардоқлаб келаётган Йўлдош Шобилолов донг таратаётган бунёдкорлардан. У 28 кишилик комплекс бригадага бошчилик қилмоқда.

Бригада аъзоларининг иши баракали бўлишида ишбилармон, меҳрибон устознинг ҳиссаси катта. Бу коммунистик меҳнат зарбдорлари 1979 йилда «Ўзбексельмаш» заводи машинасозлари учун қатор бинолар қуриб бериб, ўнинчи беш йиллик ҳисобига меҳнат қила бошлаган эдилар.

Ҳозир бригада ТошМИ шаҳарчасида 112 квартирали бинони тез суръат билан қурмоқда. Бинокорлар асосий қурилиш ишларини доҳий юбилейигача бажаришга аҳд қилишган. Бунда коллектив машъалларидан ғишт терувчи Р. Муллажонов, О. Боймуҳамедов, дурадгорлардан В. Арзамясов, М. Шоҳакимовларнинг ҳиссаси катта бўляпти.

С. СУЛТОНОВ.

РЕДАКЦИЯГА ХАТ

Газетхон ранжимасин

Бешқайрағоч ва Бирлик массивларидаги газета-журналлар сотувчи киоскалар Чилонзор район «Союзпечать» агентлигига ўтказилгандан буён қизиқ одат чиқарди. Яъни, бу дўконлар газеталар нашр этиладиган якшанба кунлари дам олиб, газеталар чиқмайдиган душанба кунлари ишлайдиган бўлиб қолди. Бу якшанба кунги газеталарни душанба куни сотиш деган гап. Натижада аҳоли дам олиш куни газета-журналлар ўқиб ҳордиқ чиқаришдан маҳрум бўлиб қоляпти.

Хўш, наҳотки «Союзпечать» раҳбарлари буни тушунишмаса? Эҳтимол шаҳар «Союзпечать» дирекцияси раҳбарлари аҳолининг истакларини ҳисобга олишар?

Л. ҲАМИДОВ,
пенсионер.

ПЎЛАТ ҚУЮВЧИЛАР.

В. Таматаев фотолари.

ГАЗЕТХОН ХАБАР БЕРАДИ...

ФОЙДАЛАНИШГА ТОПШИРИЛАДИ

«Главташкентстрой» 3-трестига қарашли 23-қурилиш бошқармасининг Эргашали Салимов бошчилик қилаётган монтажчилар бригадаси В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигини муносиб кутиб олишга тайёргарликни авж олдирган. Бу бригада бошқарма бригадалари ўртасидаги социалистик мусобақада пешқадамлик қиляпти.

Бригада қурувчилари доҳий туғилган куннинг 110 йиллик кунига қадар, «Ташсельмаш» заводининг янги цехи қурилишини фойдаланишга топширишмоқчи. Қурувчи-монтажчилар Р. Зарипов, Р. Ҳасанов, В. Медведов сингари серғайрат комсомол-ёшлар ўрнак кўрсатиб меҳнат қилмоқдалар.

А. ЎТБОСАРОВ.

...МАҚТАЙДИ...

ГЎЗАЛ БЎЛМОҚДА

Чилонзор районидаги 3-Чархкамолон маҳалласи йилдан-йилга обод бўлиб бормоқда. Бунда маҳалла аҳлининг оммавий ҳашарларда актив иштирок этиши муҳим аҳамият касб этяпти. Ҳашар асосида ўтказилган 4 минг тупдан ортиқ дарахт кўчатлари баҳордан кеч кузгача маҳаллага файзтароват бахш этиб туради. Ҳозир ҳашар йўли билан икки уй, бир айвон, кенг саҳнли ҳовлидан иборат чойхона биноси қуриб битказилмоқда.

Бу ерда тез-тез уруш ва меҳнат ветеранлари, ишлаб чиқариш илғорлари, санъаткорлар билан учрашувлар ўтказиб турилади. Бундай жамоат ишларига маҳалла комитети раиси О. Юнусмуҳамедов, Ш. Юнусов, Б. Тўлаганов, Т. Холмуҳамедов, Т. Жабборов ва М. Шокиров каби жамоатчи отахонлар бош-қош. Шу кунларда улар доҳиймиз В. И. Ленин таваллудининг 110 йиллигини 19 апрелда умумий шанбалик ўтказиш билан кутиб олиш режаларини тузиб қўйдилар. Шу куни маҳаллани янада ободонлаштириш тадбирлари амалга оширилади.

Р. ЛУТФУЛЛАЕВ,
ўқитувчи.

...ТАНҚИД ҚИЛАДИ

АНТИҚА «ХИЗМАТ»

Шу йили 9 февраль куни Хадрадаги овоз ёзиш студиясига магнитофон лентасига қўшиқ ёздириш учун буюртма бердим. 375 метрлик лентанинг баҳосидан ташқари қўшиқ ёзиб бериш учун 11 сўм 88 тийинни олиб қолишди. Эртаси куни тайёр лентани уйга олиб бориб, кўрсам деярли ярми чала ёзилган экан.

10 февраль куни ушбу студияга лентани олиб бориб кўрсатдик. Улар чала ёзилган жойини қайта ёзиб беришди-ю, 120 метр лентани узиб олиб қолишди. Нега бундай қилдиларинг десам, бу ёғи билан ишинг бўлмасин дейишди. Хўш, нега ишим бўлмас экан, ахир улар 375 метрлик лента учун ҳақ олишганди-ку!

Балки студия ходимлари кўрсатаётган антиқа «хизмат»га шаҳар «Зангори экран» ишлаб чиқариш бирлашмаси раҳбарлари жавоб беришар?

Сапёрная кўчасидаги 5-тупик, 8-уй, 14 квартирада турувчи Б. САИДОВ.

Яширилган «Шикоят дафтари»

Маҳмуджоннинг бинойидек ишлаб турган соати тақа-тақ тўхтади қолди. Суткасига фақат икки марта вақтни тўғри кўрсатади денг. Маҳмуджон соатини кўтариб Марказий универмаг биқинидаги трамвай айланадиган жойда савлат билан қад кўтариб турган маиший хизмат уйига олиб келди. Уста кўзига дурбин тутиб соатнинг у ёғига қаради, бу ёғига қаради, ниҳоят тантана билан эълон қилди.

— 28 январда келсангиз, соатингиз космический кораблдек ишлаб турган бўлади!

Маҳмуджон қўлига тутқазилган А. № 309085 номерли квитанцияни олиб хурсанд бўлиб кетди. Айтилган куни келиб туйнукдан квитанцияни узатди.

— Соатингизми? — деди уста яна кўзига дурбин тутиб. — Соатингиз уч кундан кейин космический кораблдек ишлаб турган бўлади!

Соат эгаси уч кундан кейин яна келди.

— Хўш, — деди уста бу сафар хиёл бўшашиб. — Соатингиз яна уч кундан кейин бинойидек ишлаб турган бўлади.

Маҳмуджон уч кундан кейин яна келди.

—Яъни масалан, — деди уста негадир минғиллаб. — Бирон ҳафталардан кейин келсангиз соатингиз ҳар қалай ишлаб турган бўладиёв.

Соатнинг эгаси қайсар экан. Бир ҳафтадан кейин яна келди.

— Қанақа ҳовлиққан одамсиз! Бу сафар уста негадир ўдағайлади. — Бир ҳафтадан кейин кел деса, келаверасизми? Яна бир-икки ҳафта ўтсин. Бир гап бўлар ахир.

Бу сафар буюртмачининг ҳам жаҳли чиқди.

—Кўчада қолган оёғим борми! — Одамни нега алдайсизлар? «Шикоят дафтари»ни беринг.

— «Шикоят дафтари» йўқ.

Уста ҳеч нима бўлмагандек қўлидаги бошқа соатни кавлаштираверди.

— Кўзингизга дурбин тутиб бошингизни бир кўтарингчи! — деди буюртмачи.

Уста кўзига дурбин тутиб бундай қараса, во ажабо, шундоққина бошининг тепасида «шикоят дафтари» осиғлиқ турибди.

— Кўрдингизми, — деди буюртмачи. — Қани буёққа узатиб юборинг-чи

— «Шикоят дафтари» дуч келган одамларга берилавермайди, —ўдағайлади уста. — Боринг, қўлингиздан келганини қилинг.

— Бўлмаса бошлиғингизни чақиринг, ахир.

— Бизда бошлиқ бўлмайди. Ҳаммамиз ўз ҳолимизча бошлиқмиз.

—Жилла қурса фамилиянгизни айтарсиз.

—Йўқ, биз фамилиясиз одаммиз.

«Бунақа инкубатордан чиққан устани биринчи кўришим, —деб ёзибди илмий ходим М. Улукназаров. — Соатни ўз вақтида ремонт қилишмагани етмагандек одамга ўдағайлагани ортиқча».

Эҳтимол газетхон бунақа устани биринчи марта кўраётгани тўғридир. Лекин бундай ажабтовур усталар оз эмас. Бошқа бир газетхон Тўрабек Умирзоқов ҳам марказий универмаг ичидаги устахонага «Восток» соатини топшириб 21 ноябрдан буён ололмай юрибди. Қўлига топширилган 315341 номерли квитанцияни кўтариб кунора келади.

«Техсложбитприбор» бирлашмасидаги ўртоқлар одамларни уч ойлаб сарсон қилаётган димоғдор ремонтчиларни қачонгача рағбатлантираркин?

Кексалар эсдан чиқмасин

Ёшларнинг кийим модаси ҳар куни ўзгариб туради. Лекин модаси ҳадеб ўзгаравермайдиган кексалар ҳам баъзан азият чекишаркан.

Холмирза ота анча ёшга бориб қолган. Ўзига монанд қора, жигарранг ёки катак бўмази кўйлак кийгиси келади. Невараларига неча марта айтди, шунақа кўйлак обкеб беришмади.

— Сенлар нимани уддасидан чиқардинг! — деди отахон хуноб бўлиб. —Ҳалиям бўлса ўзим боплайман. У «бопламоқчи» бўлиб у магазинга кирди, бу магазинга кирди, ҳамма ерда жавоб бир хил.

— Бунақа кўйлак йўқ.

Ҳатто бир магазинда унга маслаҳат ҳам беришди:

— Яхшиси нейлон кўйлак олинг. Оппоққина. Келинларингиз ҳар куни ювиб бериб туришади.

— Бунақа кўйлакни эрингга обориб бер, жон бо..ам, — деди Холмирза ота юмшоққина қилиб.

Гап гаплигича қолди-ю қарияларга мўлжалланган одми кўйлаклар на қишлиги, на ёзлиги топилди.

«Наҳотки Тошкентдек шаҳри азимда бизга мос оддий кўйлаклар «дефицит» бўлса? —деб ёзибди кекса газетхон Х. Дарвишов. — Савдо тармоқларидаги хизматчилар мана шу масалани ўйлаб кўришсин. Ахир кексаларнинг кўнглини олиш саховатли нарса-ку?»

ХУШЕРБЕК.

ҲАМ КУЛАСИЗ, КУЯСИЗ

• Ташвишли сигнал

ЗОРА АҲВОЛ ЯХШИЛАНСА...

Тунги соат икки. «Тошкент тўқимачилик комбинати темир йўл бирлашган хўжалиги» бошқармаси биноси биқинида жойлашган чойхона эшиги ланг очилди. Ишчи коржомасидаги юкчилар, тепловоз машинистлари ва уларнинг ёрдамчилари, вагон уловчилар, темир йўл кранчилари ва бошқа касбдаги тунги смена ишчилари пештахта қаршисида қатор тизилишиб, навбат билан егулик харид қила бошладилар. Чойхоначи эпчиллик билан уларга совуган котлет, сомса, балиқ, тухум каби таомларни бир парча қоғоз устига қўйиб узатади ва бир чойнак чой дамлаб беради.

Ишчиларнинг рангрўйига назар ташлаймиз. Тунги совуқдаги иш, уйқусизлик уларнинг рангини бўзартириб юборган. Кишилар совуқ котлет ёки колбаса тишлаб чой ичишади. Агар шу тобда бир косадан қайноққина иссиқ овқат бўлганда борми, ишчиларнинг ичи илиб, баданига иссиқ югуриб, роҳатланган бўлишарди. Аммо бу нарса ҳозирча орзу бўлиб қолаяпти.

Шу ўринда комбинат маъмурияти номига бир-икки оғиз аччиқ сўз айтгингиз келади. Ахир туни билан юк кўтариб, вагон бўшатадиган ишчиларга совуқ овқат бериш мақсадга мувофиқ эмас-ку.

Чойхонада чойнакларнинг етишмаслиги ҳам кўпгина хунобгарчиликка сабаб бўлаяпти.

Шу нарса қизиқки, комбинатнинг барча фабрикаларида тунги сменада иссиқ овқат ташкил қилинган. Хўш, темир йўлда-чи? Ёҳуд бу хўжалик комбинат учун ўгайми? Ёки бу очиқ ҳавода, қор-ёмғир остида меҳнат қиладиган ишчиларга берилган «имтиёзми?» Наҳотки, бу хўжаликда иссиқ овқат ташкил қилишнинг, чойхонадаги чойнаклар сонини кўпайтириб қўйишнинг иложи бўлмаса? Бу ҳақда тўқимачилик комбинатининг маъмурияти ва касаба союз комитети раҳбарлари жиддий ўйлаб кўрса яхши бўларди.

Н. НОРҚОБИЛОВ.

Ушбу фотолавҳада Тошкент агрегат заводининг йиғувчи-слесари Василий Михайлович Мизинов тасвирланган. В. И. Ленин туғилган кунининг 110 йиллигини муносиб меҳнат совғалари билан кутиб олиш учун астойдил меҳнат қилмоқда.

Х. Суннатуллаев фотоси.

ЛУҚМА

«ҚОЛГАН ИШГА ҚОР ЁҒДИ»

Трамвайнинг Октябрь районидаги «Кўкча» станциясида бекатлар бор-у, аммо соябонсиз. Одамлар ёзда жазирама офтоб тиғида, баҳор-қиш ва кузда эса қор-ёмғир остида транспорт кутишади. Бу ҳақда кўп бор Тошкент трамвай-троллейбус бошқармасига мурожаат этилгач, 2-трамвай парки ремонтчилари «Кўкча» станциясининг уч жойига соябонлар қуришга киришганди. Билмадик, соябонлар учун олиб келинган материаллар етмадими ёки талон-торож қилиб юборилдими, ҳар ҳолда соябонлар усти чала ёпилганича қолиб кетди.

Бу воқеа ўтган йили кузда бўлган эди. Ўшандан бери қолган ишга қор, ёмғир ёғиб ётибди. Очиқда қолгани учун ўриндиқ бўёқлари кўчиб, тахталари чириб ётибди. Соябонларнинг устунлари бор, тўсинлари бор, фақат томига шифер қоқиш қолган холос.

Хўш, Тошкент трамвай-троллейбус бошқармаси раҳбарлари бошлаган ишларини қачон ниҳоясига етказишади? Акс ҳолда бажарилган ишлар ҳам умуман яроқсиз ҳолга келиб қолиши ҳеч гап эмас.

С. ҒАФУРОВ,
ишчи.

ТО СПРАВКАЛАР БЮРОСИ

ХАТЛАРГА ЖАВОБ БЕРАМИЗ

С. НУРАЛИЕВ: Мен шофёрлик курсини битириб, «Зангори экран» ательесида ишлаяпман. Айтинг-чи, телевизор ва радиоприёмникларни ремонтга олиб бориш ва буюртмачиларга элтиб бериш учун алоҳида ишчи тайинланадими? Агар бу ишни шофер ўзи бажарса, унда қандай ҳақ тўланади?

Жавоб: Шоферлар ишини оқилона ташкил этиш мақсадида уларга бир вақтнинг ўзида яна қўшимча иш ҳам топшириш мумкин.

Меҳнат қонунларига кўра, шоферларнинг алоқа соҳасидаги ходимлар касбларини —монтёрлар, телевизор усталари, почта алоқаси операторлари ишини ҳам айни бир вақтнинг ўзида адо этиши кўзда тутилган. Бунда шофернинг розилигини олиш шарт. Бундай шоферларга муайян миқдорда қўшимча ҳақ тўланади.

⁂

Ҳ. АҲРОРОВ: Мени корхонамизда розилигимсиз бошқа ишга ўтказишган эди. Бу ҳақда судга мурожаат қилдим. Қонунсиз равишда бошқа ишга ўтказишган, деб тан олишди. Мана, орадан тўрт ойча ўтди, ҳамон паст маошлик ишдаман. Бу қанақаси, ахир?

Жавоб: Одатда қонунсиз бошқа ишга ўтказилган ходимнинг аввалги иш жойи тиклanса, аввалги ва кейинги маошидаги фарқ қарор чиққан кундан бошлаб унга тўланиши шарт.

⁂

Л. БОБОРАҲИМОВ, С. БАҲОДИРОВ: Биз, ёшлар социалистик мамлакатларга саёҳатга боришга жуда қизиқамиз. Бунинг учун қайси ташкилотга мурожаат қилиш керак?

Жавоб: Область комсомол комитети қошида ёшлар туризми билан шуғулланувчи «Спутник» ташкилоти бор. Ана шу ташкилотга мурожаат қилсангиз, қачон қардош социалистик мамлакатларга бориб-келиш графиги билан танишишингиз мумкин.

⁂

Э. ЖАМОЛОВ: Пудратчи қурилиш ишлари жараёнида лойиҳа чизмаларига ўзгартириш киритиши мумкинми?

Жавоб: Пудратчининг асосий вазифаси шартномада белгиланган объектни ўз кучи ва қуроллари билан қуриш ҳамда уни кўрсатилган муддатда буюртмачига топширишдан иборат. Қурилиш ишлари лойиҳа-смета ҳужжатларига мувофиқ равишда сифатли бажарилиши лозим. Капитал қурилишга оид пудрат шартномаси ҳақидаги қоидаларда пудратчиларга қурилиш жараёнида зарурият туғилиб қолса қурилиш чизмаларига баъзи ўзгартиришлар киритиш ҳуқуқи берилган. Лекин бундай ўзгартиришлар асосий ҳужжат бўлган лойиҳа-смета ҳужжатларига жиддий равишда қарши бўлмаслиги ва ишнинг сифатига зиён келтирмаслиги зарур.

⁂

Ю. ЕРМАТОВ: Айтишларича яқинда биз яшаб турган кўчадаги уйлар бузилар экан. Уй-жойлари бузиладиган оилалар қандай тартибда уй-жой билан таъминланадилар?

Жавоб: Ўзбекистон ССР Граждaнлик кодексига кўра бузилиши лозим бўлган уй-жойлари учун квартира олишни хоҳлаган граждaнларга ва уларнинг оила аъзоларига давлат уй-жой фондидаги уйдан алоҳида мукаммал квартира берилиши лозим. Уларга умумий квартирадаги бир ёки бир неча хонадан иборат квартира берилиши мумкин эмас. Бу холда ҳар бир кишига тўққиз квадрат метр ҳисобидан турар жой берилиши керак.

Агар бузиладиган уй-жой шахсий мулк ҳуқуқи асосида икки ёки бир неча граждaнга тегишли бўлса уларнинг ҳар қайсиларига белгиланган норма бўйича алоҳида квартира берилиши лозим.

Қизил байроқли коллективларда

Ютуқлар чегара эмас

«Самарқанд» автостанцияси ёнидаги 8-ошхона ходимлари меҳнатидан хўрандалар жуда мамнун. Бу умумий овқатланиш корхонасининг ошпазлари бу ерга келаётганларга ҳар жиҳатдан намунали хизмат кўрсатишга ҳаракат қилишади. Фрунзе районидаги ошхоналарнинг кўпчилик коллективлари ҳам бугунги кунда ана шундай меҳнат қилишмоқда.

Ўтган йили Фрунзе районининг ошхоналари коллективлари учун анча муваффақиятли йил бўлди. Товар обороти бўйича йиллик план 23 декабрда бажарилди, умумий овқатланиш корхоналари тармоғи кенгайди, моддий-техника базаси янги жиҳозлар билан таъминланди.

1979 йили ошхоналарни ярим фабрикат маҳсулотлари билан комплекс таъминлаш масаласи ҳал этилди. Ана шу мақсадда гўшт-балиқ, картошкага ишлов бериш цехлари ишга туширилди. Райондаги ўрта ўқув юртларини ярим фабрикат маҳсулотлари, кулинария ва кондитерлик маҳсулотлари билан таъминлаш учун мактабларнинг база ошхонаси ташкил этилди.

Моддий рағбатлантириш бўйича янги системанинг қўлланиши туфайли ўтган йили ошхоналар трести 13-маош ва моддий рағбатлантириш фонди учун мукофотларга 145 минг сўм ажратиш, шунингдек Марказий универсал магазини билан биргаликда Чорвоқ ГЭСи атрофида бунёд этилаётган 350 ўринли дам олиш уйи қурилишига маблағ ажратишга муваффақ бўлди.

Трест ходимларининг ўтган йилги ютуқларига катта баҳо берилди. Коллектив Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг Кўчма Қизил байроғини қўлга киритишга муваффақ бўлди. Ушбу байроқни яқинда бўлиб ўтган тантанали йиғилишда Ўзбекистон КП Марказий Комитети Бюроси аъзолигига кандидат, Фрунзе район партия комитетининг биринчи секретари С. У. Султонова топширди.

Йиғилишда сўзга чиққан ошхоналар трести директори М. Қўшоқов, «Таштекстильмаш» заводидаги 13-ошхона ошпази Л. Гушчинская, 89-мактаб ошпази Э. Йўлдошевлар бу юксак мукофот учун чуқур миннатдорчилик билдиришди, коллективнинг ютуқлари ва унинг олдида турган вазифалар ҳақида гапиришди.

Фрунзе район ошхоналар трестининг меҳнатчилари ўнинчи беш йилликнинг якунловчи йили учун оширилган социалистик мажбурият қабул қилишди. Бешта ошхона филиаллари коллективи ва 66 ишчи-хизматчи В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига қадар беш йиллик топшириқларини бажариш учун сўз беришди. Ошхоналарнинг моддий-техника базаси келгусида яна такомиллаштирилади, уларнинг тармоғи кенгайтирилади, аҳолига хизмат кўрсатиш маданиятини оширишга имкон берадиган янги ишлаб чиқариш резервлари ишга туширилади.

А. ХАТАМОВ.

СУРАТДА: Фрунзе район ошхоналар тресги коллективига Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғи топширилмоқда.

М. Нуриддинов фотоси.

Улкан ғалабалар

Шота Руставели кўчасида жойлашган Кийимлар уйи магазинига харидорлар доимо диққат-эътибор билан келиб-кетиб туришади. Ўз-ўзига хизмат кўрсатиш усулида харидорлар хизматида бўлаётган бу магазиннинг сотувчилари доимо кийимларни танлашда уларга кўмаклашади. «Таштекстильшвейторг»га қарашли кўпгина бу сингари магазинлар юксак ишлаб чиқариш кўрсаткичларини қўлга киритмоқдалар.

Янгийўлликларнинг «Сафимизда қолоқлар бўлмасин» шиорини кенг қўллаб-кувватлаган 16 комсомол-ёшлар бригадалари социалистик мусобақанинг олдинги сафида боришмоқда. Бу коллективларда кадрлар қўнимсизлиги йўқ. Планлар мунтазам равишда ошириб бажарилади, савдо маданиятини оширишга доимо эътибор берилмоқда.

«Таштекстильшвейторг»нинг ишчи-хизматчилари ўтган йилни яхши кўрсаткичлар билан якунлашди. Товар обороти плани 101 процент қилиб бажарилди. Пландан ташқари 831 минг сўмлик кийимлар реализация қилинди. Коллектив ана шу эришган ютуқлари учун Ўзбекистон КП Марказий Комитети, Ўзбекистон ССР Министрлар Совети, Узсовпроф ва Ўзбекистон ЛКСМ Марказий Комитетининг кўчма Қизил байроғига сазовор бўлди. Яқинда бўлиб ўтган тантанали йиғилишда бу мукофотни Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетининг секретари Б. Ғ. Халилов топширди.

Йиғилишда сўзга чиққан «Таштекстильшвейторг» директори Х. Инағомов, комсомол ташкилоти секретарининг ўринбосари В. Бурнашева, 7-магазиннинг секция мудири С. Ульянова ва бошқалар бу юксак мукофот учун ташаккур билдиришиб, беш йилликнинг сўнгги йилида коллектив олдида турган вазифалар ва фойдаланилмаётган резервлар ҳақида гапиришди.

Байроқ топширилди

Республикамиз пойтахтининг энг йирик савдо корхонаси бўлган Марказий универсал магазини доимо харидорлар билан гавжум бўлади. Шаҳримиз аҳолиси ва меҳмонлари бу ерга тез-тез ташриф буюришади. Харидорлар учун ҳар жиҳатдан қулай қилиб жойлаштирилган бўлимларнинг хизмати ва сотувчиларнинг хушмуомиласидан хушнуд бўлишади. Марказий универсал магазинига ҳар куни 45 минг киши ташриф буюради ва уларга бу ерда ҳозир бир куннинг ўзида 400 минг сўмликдан кўпроқ савдо хизмати кўрсатилмоқда.

Коллектив меҳнатига юксак баҳо берилмоқда. Савдо ва умумий овқатланиш корхоналари коллективларининг 1979 йилнинг иккинчи ярми бўйича Бутуниттифоқ социалистик мусобақаси якунларига кўра Тошкент Марказий универсал магазини СССР савдо министрлиги ва Давлат савдоси ҳамда матлубот кооперациялари ходимлари касаба союзи Марказий Комитети Президиумининг кўчма Қизил байроғи билан тақдирланди. ЦУМ коллективига ушбу юксак мукофотни тантанали йиғилишда СССР савдо министрининг ўринбосари В. Г. Бичков топширди.

ФАН ВА ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

ЛАЗЕР—КОСМИК ДАЛЬНОМЕР

Латвия университетининг астрономик обсерваторияси лазер дальномери ёрдами билан Ер сунъий йўлдошларини муттасил кузатишга киришди.

Эндиликда орбитада учаётган объектларгача бўлган масофа 1—2 метргача аниқликда белгиланади. Ер курраси айланишининг нотекислигини, унинг қутблари силжиши ва қитъалар дрейфини ҳисоб қилишда, шунингдек катта масштабдаги геодезик тадқиқотларда шундай ўлчашлар зарур бўлади.

— Янги стационар хизматни ташкил этишга тайёргарлик кўраётиб, 1500 тадан кўп шундай кузатишлар ўтказдик, деб хабар қилди обсерваториянинг катта илмий ходими К. Лапушка.— Ватанимизда ишлаб чиқарилган компонентлар асосида яратилган аппарат барқарор ва пухта ишлаб турибди. У ердан бир неча минг километр олисдаги кичик йўлдошларга йиғноқ камбар нур юбориб, тегизишга имкон беради. Ғоят сезгир оптик приёмниклар нур импульсларини ўзгартиргич аппаратлар ва вақт ғоят қисқа интервалларини ҳисоблайдиган электрон приборлар ҳатто жуда заиф акс сигналларни қайд этишга имкон беради.

Йўлдошларни лазер нури воситасида локация қилиш натижалари халқаро координация марказларига юборилади.

С. ШПУНГИН,
ТАСС мухбири.

СОСИСКИ... ТЎНИ

Кўпдан бери инсонга садоқат билан хизмат қилиб келаётган пахта яна бир резервини очди. Тошкентдаги пахта целлюлозаси химияси ва технологияси илмий-тадқиқот институтининг олимлари линтдан янги хил целлюлоза ишлаб чиқариш технологиясини ишлаб чиқдилар. Бу целлюлоза сосиски ичакларини тайёрлашда ишлатилади.

— Ҳозирга қадар бундай хом ашё чет эллардан келтириларди, асосан Американинг «Бакей» фирмасидан харид этиларди, — дейди бу ишнинг раҳбари, Ўзбекистон ССР Фанлар академиясининг академиги Ҳ. У. Усмонов.— Эндиликда Москвадаги Черкизов гўшт-сут комбинатида ўзимиз ишлаган маҳсулотнинг синовлари муваффақият билан ўтди. Олинган натижалар бу маҳсулот чет эллардан келтириладиганига нисбатан ҳатто баъзи жиҳатлари билан устун туришини билдирмоқда.

Ҳозирги вақтда Могилев сунъий тола заводи билан Энгельсдаги «Химволокно» ишлаб чиқариш бирлашмасининг ходимлари ўзбекистонлик олимлар таклиф этган технология билан сосиски ичагини ишлаб чиқара бошлади. Улар шу йилиёқ 7,5 миллион погон метр шундай ичак тайёрлаб беради. Бу илмий ечимни мамлакат кўламида жорий этиш йиллик иқтисодий самараси олти миллион сўмдан ошиб кетади.

С. ЗЕФИРОВА,
УзТАГ мухбири.

• Қўлёзмаларни варақлаганда

ФУРҚАТНИНГ ТАБАРРУК ДАСТХАТИ

Ўтмиш адабиётимизнинг йирик намояндалари асарларини тўплаб нашр этишда, улар ижодини объектив тадқиқ этишда ўша қалам соҳибларининг дастхати бўлмиш манбалар алоҳида аҳамият касб этади. Чунки одатда улкан ижодкорлар вафотидан сўнг уларнинг асарлари турли котиблар томонидан, баъзан эса ўша асарларда илгари сурилган илғор ғояларнинг рақиблари томонидан атайлаб ўзгартирилиши, асар руҳига ёт ғоя ва қарашлар унга зўрлаб ёпиштирилиши ёки нодир асарларнинг энг зарур жойлари қисқартирилиши ҳоллари учрайди.

XIX асрнинг иккинчи ярмида ўз халқи тақдири буюк рус халқи тақдири билан қўшилишининг улкан прогрессив аҳамиятини юртдошлари орасида биринчилардан бўлиб яхши тушунган ажойиб ўзбек маърифатпарвар шоири Зокиржон Холмуҳаммад ўғли Фурқатнинг бизгача сақланиб қолган нодир дастхатларини излаб топиш ва ўрганиш ҳам ана шу вазифалар жумласига киради.

Ўзбекистон ССР Марказий Давлат Архиви фондларини атрофлича ўрганиш натижасида Фурқатнинг бир неча нодир асарларининг дастхат нусхалари топилди. Шулардан бири шоирнинг маърифатпарварлик руҳидаги энг яхши асарларидан ҳисобланган «Акт мажлиси хусусида»дир. Бу асар асл нусхада муаллиф томонидан «1889 йилда 3 июнда Тошкент шаҳрининг гимназиясида бўлғон акт мажлиси хусусида бир неча толибул илмлар бирлан кириб тамошо қилғон жиҳатдин фақир Зокиржон Фурқат бир мунча сўз маснавий бирла адо қилдим» деб сарлавҳаланган. Бу ўринда аввало шеър муаллифининг акт мажлиси санасини механик тарзда 1889 йил 3 июнь тарзида хато ёзиб юборганлигини таъкидлаш керак. Гарчи шоир 1889 йил 3 июнда Тошкентда истиқомат қилаётган бўлса ҳам ҳали у вақтда гимназияни умуман кўрмаган эди. «Фурқатнома»да у гимназияни 1890 йил 23 мартда биринчи дафъа томоша қилганлигини муфассал баён қилади. Иккинчидан «Туркистон вилоятининг газети» 1890 йил 2 июлдаги 26-сонида «Акт мажлиси хусусида» асарини чоп этар экан, унинг русча таржимасини ҳам оригинал билан ёнма-ён келтиради ва қуйидагича сарлавҳалайди: «Описание в стихах годичного акта Ташкентской мужской гимназии, происходившего 3 июня 1890 года, на котором находился автор Зокиржон Фуркат вместе с несколькими студентами мусульманской высшей школы». Шу тариқа шеърнинг дастхат нусхасидаги механик хато русча таржима чоғида тузатиб юборилган.

Бу ўринда даставвал икки жиҳатга, яъни биринчидан, акт мажлисининг санасига, иккинчидан эса, русча сарлавҳадаги «Несколькими студентами мусульманской высшей школы» сўзларига эътибор бериш лозим бўлади.

Гап шундаки, гимназияда акт мажлиси ўтказилган худди ўша 1890 йилнинг 3 июнь куни санъаткор дўсти Саъдулло билан акаси Абдулла булбул қатори Фурқат ҳам ёвуз ниятли бир гуруҳ кишилар томонидан «зиёфат»га таклиф этилган. Абдулла булбул тўсатдан бетоб бўлиб қолганлиги туфайли бормаган, Фурқатни эса, бахтли тасодиф, яъни акт мажлисининг ўша «зиёфат» кунига тўғри келиб қолганлиги ва шоир катта ижтимоий аҳамиятга эга бўлган йиғинни шахсий «зиёфат»дан афзал билганлиги уни муқаррар ўлимдан қутқариб қолган эди. Маълумки, ўша куни кечаси Акбар оқсоқол Аҳмадбоев, Улуғхўжа Зиёвуддинов, Аҳмаджон Нормирзаев, Юнусхўжа Иброҳимхўжаев деган қотиллар томонидан Саъдулло ёвузларча бўғиб, тепиб-судраб ўлдирилган ва жасади Салор суви бўйидаги пастқам ерга ташлаб кетилган эди.

Акт мажлисидан олинган ажойиб туйғулар таъсирида асар яратиш билан банд бўлган шоир икки кунгача Саъдуллонинг тақдиридан бехабар қолган, фақат 5 июнда унинг отаси Исаҳофиз келиб ўғлининг бедарак эканини айтганидан кейингина Фурқат бу асар устидаги ишни вақтинча тўхтатиб, Саъдуллони қидириш билан қаттиқ банд бўлган, дастлабки кунларда тирик бўлса керак деб ҳисобланган Саъдуллонинг 7 июнда мурдаси топилган, дафн этилган, қотиллар қамоққа олиниб, улар устидан Сирдарё область судида катта процесс ўтказилган эди. Ана шу воқеалардаги дилсиёҳликлар, қаттиқ руҳий изтироб туфайли «Акт мажлиси хусусида» шеърининг тугалланиши анча чўзилиб кетган кўринади. Шеърнинг акт мажлисидан роса бир ой ўтганидан сўнггина газета юзини кўрганлигига сабаб ҳам шу бўлса керак.

Энди шеърнинг русча тексти сарлавҳасида қайд этилган, Фурқат билан биргаликда акт мажлисида қатнашган мадраса талабаларидан бир неча киши кимлар эканлиги ҳам қизиқиш туғдиради, албатта. Зотан унча-мунча тасодифий киши, айниқса мадраса талабаси улкан маърифатпарвар шоирга ҳамроҳ бўлиб, бундай катта ва жиддий издиҳомда қатнашуви ақл бовар қилмайдиган ишдир.

Ўзбекистон ССР Марказий Давлат Архивида Тошкент эрлар гимназиясида 1890 йил 3 июнда бўлиб ўтган ўша акт мажлисига оид ҳужжатлар сақланиб қолган бўлса ҳам бу ҳужжатларда йиғинда қатнашган йирик амалдорлар ва расмий лавозимдаги кишиларнинг номлари кўрсатилган, холос. Фурқатнинг бу дўстлари кимлар экани ҳақида эса тахминий хулосага келиш мумкин бўлган бўлак баъзи манбалар бор. Аввало шуни айтиш кераки, бу вақтда (1890 йил март ойидан бошлаб) Фурқат Шайхованд Таҳурдаги Эшонқул додҳо мадрасасида бир ҳужра олиб яшамоқда ва ўқимоқда эди. Шоир ўша йил баҳорида Қўқонга Муқимийга йўллаган манзума мактубида (мактуб ҳам архивда сақланмоқда) бундай деб ёзган эди:

Мақомим мадраса Шайханд
Таҳурда,
Эрур улфат неча мазмун адолар.
Ўқирмиз беш киши «Шарқи
виқоя»,
Муҳайё неча яхши домлалар.

Шоир билан «Шарқи виқоя»дан таҳсил кўрганларнинг бири Хонхўжа Маҳмудхўжа ўғли, иккинчиси «Жамолхон Маҳдум Минҳожиддин ўғли бўлганлигини кўп изланишлардан сўнг аниқладик, Фурқатнинг бу мадрасадаги ҳамҳужраси Солиҳ Инъом ўғли эканлигини эса турли ёзма ва босма манбалар исботлайди. Акт мажлисида қатнашган мадраса талабалари шу шахслар бўлган, деб тахмин қилиш мумкин. Зотан шоирнинг ғоят муҳим аҳамиятга эга бўлган бошқа ишларида ҳам бу яқин дўстлари унга ҳамроҳ бўлганликларини кўрсатувчи ҳужжатлар мавжуд. Масалан, Зокиржон Фурқат Тошкентдаги виставкани Жамолхон Маҳдум билан бирга томоша қилиб, бу ҳақдаги уч қисмдан иборат машҳур шеърини ёзганлиги «Туркистон вилоятининг газети»нинг 1890 йил 6 сентябрдаги 35-сонида алоҳида қайд этилган бўлса, Фурқатшунос олим Холид Расул атоқли маърифатпарвар шоирни чет элга жўнаш вақтида худди Солиҳ Инъом ўғли кузатиб қолганини таъкидлаган. Ана шуларга асосланиб, гимназиядаги акт мажлисида ҳам юқорида номлари зикр этилган мадраса талабалари —уч самимий дўст Фурқат билан бирга бўлган деб ишонгинг келади, киши.

Энди «Акт мажлиси хусусида» дастхатининг асосий тексти ҳақида фикр юритадиган бўлсак, шоирнинг «Туркистон вилоятининг газети»да чоп этилган материаллари орасида энг кўп ўзгартирилган ва қисқартирилган асарлардан бири шу эди, деган хулосага келиш мумкин. Шуни айтиш кифояки, Фурқатнинг дастхат вариантидаги жами 102 мисра маснавийнинг 26 мисраси «Туркистон вилоятининг газети»да чоп этиш вақтида, яна бир қисми эса шоирнинг «Танланган асарлари»га киритиш учун тайёрлаш вақтида бутунлай тушириб қолдирилган.

Мана шеърнинг асл дастхат нусхаси:

«Рақам бу сафҳаға қилғон
нигориш,
Қаламини қилур бўйла гузориш.
Суруб гимназия васфида хома,
Халойиққа ёзар бу тарз нома.
Бўлуб вақтики, акт мажлиси соз,
Қилурға имтиҳон расмини оғоз.
Ўшал гимназияни катта золи,
Музайян бўлди бир гулшан
мисоли.
Гиёҳи сабз ила зийнат берибон,
Яна ҳар гўшаға гуллар терибон,
Қўюб ул саҳн аро сандал ададсиз,
Ададсиз бўлса ҳам бор эрди
ҳадсиз.
Гиёҳи аксидин сарпўш сандал,
Эди гўё зумуррад ранги бахмал.
Қилиб атр ила хушбў болалар мў,
Гулоб эрдиму ёким бўйи гулму.
Ўшал хатм айлаганларни атоси,
Келиб ул ерга ҳам мушфиқ
аноси,
Яна меҳмонлар эркак бирла
хотун,
Ҳама донишда андоғким фалотун.
Алар сандалда ўлтурди батадриж,
Бўлуб соме, такаллум айламай
ҳеч.
Қилиб шогирдлар бир ерда
тамкин,
Фалак саҳнида гўё икди парвин.
Мударрислар яна айлаб адаб фан,
Қилиб хомуш сандалда нишиман.
Ўшал гимназия сардори ҳам бор
Ва ғайра тобеи раҳёри ҳам бор...
Дабистонларни катта нозири ҳам,
Генерал бирла чун ўлтурди боҳам.
Аларни олдида бир катта устал,
Аёғи чўби уду ўзи сандал.
Ани устида аҳли ихтитома
Шаҳодатномаю таърифнома.
Таворихномадин чун бир
мударрис,
Ҳама дарсида афзун бир
мударрис.
Чиқиб болоға келтурди мақола,
Ўзи тасниф қилғон бир рисола.
Сикандарни хусусида эди сўз,
Неча тарза луғат бирла деди сўз.
Сикандарким бу Туркистонга
келди,
Нечун келди, қаён борди, на
қилди!
Тугатгач бу мударрис ўз китобин,
Иккинчи бошлади илми ҳисобин.
Лаю шогирди саъй айлаб
фаровон,
Ўқуғон бўлса, бўлди анга эҳсон.
Бериб яъни анга таърифнома,
Сурулган офарин ҳарфида хома.
Шаҳодатнома баъзисиға онинг,
Бу,— деб,— хатмонада олғон
нишонинг.
Чолинди онда ҳар хил
музиқонлар,
Толиб андин ғизо руҳи равонлар.
Кўнгуллар савти бирла бўлди
хуррам,
Фараҳлар етти чун айёми байрам.
Икки бола эрур маълум ўзидан,
Ўтуб хатм айлаган ўн тўққузидин.
Бириси тўрт илм ўзига дарбар,
Қилиб ул бошқаларға бўлди
сарвар.
Бири беш илм ила бўлмиш
сарафроз,
Хусусан илми мусиқиға мумтоз.
Қилиб нашъу намо кўрдилар
икром,
Ғубирнатур қўлидан олиб инъом.
Алар эрди агар чандини бола,
Буюк манзилга илм этти ҳавола.
Иков бўлғон учун бор шуд мулло,
Ёзилди номиға медоли тилло.
Чиқиб овози аҳсан ҳар саридин,
Ўшал мажлис аро ёшу қаридин.
Мусулмон халқимиздин толибул
илм,
Бор эрди неча анда соҳиби ҳилм.
Туруб бир ерда қилдилар тамошо,
Демай таҳсиндин ўзга сўзни асло.
Бу услуб ила қонун турфа ишдур,
Тариқи илм аро зебо равишдур.
Ўлуб илм аҳлидан ул шаҳ
хабардор,
Дебон яъники қайдоқ ҳолати бор!
Агар саъй айласа, шафқат
қилурлар,
Ва гар саъй этмаса, ҳолин
билурлар.
Бали мундоғ бўлур ойини шоҳи,
Бўлур олимға шафқатлиғ нигоҳи.
Агар шаҳлар карам қилса ирода,
Бўлур толиблари саъйи зиёда.
Тараддуд қилғуси олмоққа
инъом,
Яна кўрмоққа иззат бирла икром.
Зиҳи расму зиҳи ойини қонун,
Бўлур толибни саъйи андин афзун.
Бу сўзларни демакдин шул
муродим,
Кўп ўлди илм ўқурға эътиқодим.
Эмиш ҳар элға қадри илм боло,
Ўла олим мақоми баским, аъло.
Кишиким илму фандин
бохабардур,
Халойиққа баҳадру мўътабардур,
Тирикликда кишиким қилса ҳар
кор,
Ани осонлиғина илм даркор.
Жаҳон равшан зиёи илмдандур,
Кўнгул софи сафои илмдандур.
Чароғ ўлса агар кимни қўлида,
Хатар бўлмас қоронғуда йўлида.
Илоҳи равшан этгил Фурқатийға,
Чароғи илм кўнглин зулматиға.
ТАМБАТ».

Фурқат дастхати бўлмиш бу мукаммал текстдан чиқадиган асосий хулоса шуки, ҳозирга қадар кенг ўқувчилар оммасига «Акт мажлиси хусусида» деган ном остида тақдим этилган вариантда, биринчидан, воқеабанд шеърнинг сюжетига ҳалал етказилган, иккинчидан, дастхатда тасвирланган муҳим тафсилотлар асоссиз равишда тушириб қолдирилган, учинчидан, бир неча ўринда шеърий парчалар ўрни алмаштирилиб, шоир томонидан анча ўйланган композицияга путур етказилган, ниҳоят баъзи мисралар таҳрир этилиб, бир-бирига қўшиб юборилиши натижасида шеър муаллифи муваффақиятли қўлланган айрим поэтик образлар йўқолиб кетган ёки ўқувчига яхши етиб бормайдиган бир ҳолатга келтирилган. Ана шу жиҳатларнинг ҳаммаси «Акт мажлиси хусусида» шеърининг Фурқат дастхати бўлмиш энг ишончли нусхасини ўқувчилар ҳукмига ҳавола этиш заруратини келтириб чиқаради.

Шеър муаллифи Тошкент эрлар гимназиясини битирувчилар етуклик синовидан ўтадиган кундаги воқеалар, атроф-муҳит, кишиларнинг кайфияти ва хатти-ҳаракатлари, ҳатто портрет белгилари тасвирини шитобкор, ўта таъсирчан, айни вақтда халқона содда бир йўсинда тасвирлаб, ўқувчи онгини чархлашга, унинг қалбида илм-фанга ажиб бир ҳавас ва ихлос пайдо қилишга интилади. Бу ўринда шоир катта даврада имтиҳондан шараф билан ўтиб, олтин медалга сазовор бўлган икки гимназистни ўқувчи кўз ўнгида яққол гавдалантирган, йиғилганлар томонидан уларга кўрсатилган иззат-икромни алоҳида бир эҳтирос билан тасвирлаган мисралар айниқса характерлидир.

Масаланинг бу томони ҳақидаги мулоҳазаларни бошқа бир фурсатга қолдириб, ўша шеърий парчадаги олтин медаль билан тақдирланган икки ёшнинг ва акт мажлисида қатнашган маҳаллий толиби илмларнинг ким эканини аниқлаш юзасидан олиб борган изланишларимиз натижасини айтиб қўя қолайлик.

Ўзбекистон ССР Марказий Давлат Архивида сақланаётган жуда кўп фондларни ўрганиш натижасида Фурқатнинг «Акт мажлиси хусусида» асарида номлари келтирилмаган, аммо олтин медаль олишга муваффақ бўлган икки йигитнинг биринчиси Дмитрий Ройтман, иккинчиси эса Николай Паперний деган шахслар эканлиги маълум бўлди (фонд № 47, опись № 1, дело № 320, 70-саҳифа). 1889—90 ўқув йилида Тошкент эрлар гимназиясида таҳсил кўрган ўқувчилар орасида тайёрлов бўлимида Аъзам Сатторхонов (машҳур маърифатпарвар Сатторхон Абдуғафуровнинг ўртанча ўғли), иккинчи синфда Ёқуб Сайфуллаев, учинчи синфда Абдураҳмон Фарҳодий деган болалар ўқиганлиги маълум бўлди. Бу уч ўқувчидан Аъзам Сатторхонов ўқишни муваффақиятли давом эттириб, 1905 йилда Туркистон ўқитувчилар семинариясини ҳам тугатишга муваффақ бўлган.

Умуман «Акт мажлиси хусусида» шеърининг мукаммал дастхати топилганлиги тадқиқотчиларда Фурқатнинг энг ажойиб асарларидан бири тўғрисида янги-янги фикрлар туғдириши, шоирнинг маърифатпарварлиги характерини чуқурроқ ўрганишга кўмаклашиши мумкин.

Ш. ЮСУПОВ,
В. И. Ленин номидаги Тошкент Давлат университетининг доценти.

Ҳамшаҳарларимиз хизматида

ЧЕВАРЛАР ЁРДАМ БЕРИШАДИ

Шаҳримиздаги кўпгина саноат моллари магазинларида газламаларни бичиб берадиган столлар аҳолига хизмат кўрсатмоқда. Сиз ўзингизга маъқул келган моделда кўйлак, шим ёки бошқа кийим-кечак тиктирмоқчи бўлсангиз чеварлар Сизга сидқидилдан ёрдам беришади. Бу ерда шунингдек чеварлар Сизга қимматли маслаҳатлар ҳам беришади. Газламаларни бичиб берадиган ана шундай столлар Марказий универсал магазинида, Бош универсал магазинида, Кафанов кўчаси, 100-уйдаги 74-магазинда, Шота Руставели кўчаси 110-уйдаги 48-магазинда, «Чилонзор» савдо марказида, «Марказ— 5» кварталидаги 65-уйда жойлашган 43-магазинда, 2-Қорақамиш массивининг 1-микрорайонида жойлашган 24-«б» уйдаги 47-магазинда жойлашган.

Уй-рўзғор ташвишида

ЗАНГ ДОҒИ ҚАНДАЙ КЕТКАЗИЛАДИ?

Ипдан, жундан ва зиғир толасидан тўқилган оқ газламалардаги занг доғларини кетказиш учун оксалат кислота ёки лимон кислотаси (бир стакан сувга бир чой қошиқ ҳисобидан) қўшилган сув қайнагунча истилади, доғли газлама шу сувга бир неча марта ботириб олинади, ёки доғ шу сувда ҳўлланган латта билан артилади, сўнгра буюм (ёки доғи кетказилган жой) сувда яхшилаб чайилади, кислотани нейтраллаштириш учун бу сувга бир неча томчи новшадил спирти томизган маъқул. Лимон сувини иситиб ишлатса ҳам бўлади.

Ипдан, жундан ва зиғир толасидан тўқилган оқ газламалардаги доғлар гидросульфит билан кетказилади (бир стакан сувга бир чой қошиқ ҳисобидан), гидросульфит солиб 60 даражагача иситилган сувга газлама бир неча минут (доғи йўқолгунча) солиб қўйилади, сўнгра сувда чайилади.

ЖАҲОН ОЙНАСИ

ТАСС МУХБИРЛАРИ ХАБАР ҚИЛАДИЛАР

КОРХОНАЛАР ҲАМКОРЛИГИ

ВАРШАВА. Польшадаги иккита металлургия гиганти — В. И. Ленин номли комбинат билан «Катовице» корхонаси ҳамкорлик қилиш тўғрисидаги шартномани имзоладилар. Шартнома жумладан пўлат эритишнинг энг самарали усулларини биргаликда ишлаб чиқиш ва жорий этишни назарда тутади. Совет Иттифоқининг техникавий ёрдами билан қурилган бу корхоналар ҳозирги вақтда мамлакатдаги барча пўлатнинг ярмидан кўпини ишлаб чиқармоқда ва экспорт қилмоқда. Ҳамкорлик тўғрисидаги шартнома коллективларга маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини яхшилаш учун кўмаклашади.

МУҲИМ ВАЗИФА

ЖАЗОИР. Жазоирнинг пойтахтида сув таъминоти ва мелиорация проблемаларига бағишланган семинар очилди. Аҳолини, шунингдек саноат корхоналарини ичимлик сув билан таъминлаш проблемаси мамлакатда энг муҳим проблемалардан бири ҳисобланади. Мураккаб об-ҳаво шароитлари, тез-тез бўлиб турувчи қурғоқчилик Жазоир ҳукуматини мамлакатнинг сувга бўлган эҳтиёжларини қондириш йўлларини излаб туришга мажбур қилади.

Жазоир сув ресурслари, мелиорация ва атроф-муҳитни муҳофаза қилиш министрлиги ишлаб чиққан махсус программа шу проблемани ҳал этишни анчагина тезлаштиради. Сунъий сув омборларини қуриш унинг негизини ташкил қилади. Бундан бир неча кун аввал Иссер дарёсида қурила бошланган шундай гидроиншоотлардан бири 110 миллион куб метр сув запаси йиғишга имкон беради ва Оран вилоятидаги аҳоли пунктлари, саноат зоналарининг эҳтиёжларини қондиради ҳамда 4 минг гектардан зиёд қурғоқчил ерларни суғоради.

Совет Иттифоқи сув ресурсларини ўзлаштиришда Жазоирга самарали ёрдам кўрсатмоқда. Ўнлаб совет мутахассислари об-ҳаёт излашда жазоирликларга кўмак бераяптилар. Яқинда совет мутахассисларининг ёрдами билан Саҳрои Кабирда жойлашган Аҳаггар қирлиги районида жуда катта сув запаслари топилди. Бир неча миллиард куб метрга борадиган мисли кўрилмаган кўламдаги табиий сув ҳавзаси бу ўлкани ривожлантириш манбаи бўлиб қолади. Совет мутахассислари топган сув Аҳаггар районини Жазоирнинг аҳамияти жиҳатидан иккинчи саноат зонасига айлантиришга имкон беради.

Қишлоқ хўжалик ишлаб чиқариши ўсмоқда

РАНГУН. Бирмада 30 мартда тугайдиган шу молия йилида қишлоқ хўжалик ишлаб чиқаришнинг ҳажми 35 процент ўсди. Бирма Иттифоқи Социалистик Республикаси қишлоқ хўжалиги ва ўрмон хўжалиги министри Уе Гаунг иқтисодий планлаштириш парламент комиссиясининг бу ерда бўлиб ўтган мажлисида ана шуни айтди. Қишлоқ хўжалигини кооперациялаш ва механизациялашнинг ривожлантирилиши, агротехника илғор методларини жорий этиш тадбирлари, деб таъкидлади министр, мамлакат экономикасининг ана шу муҳим тармоғини муваффақиятли юксалтиришга катта ёрдам берди.

Фарер ороллари таркибига Атлантика океанининг шимолида жойлашган 20 дан зиёд катта-кичик ороллар киради. У Дания территориясининг бир қисми ҳисобланса ҳам, бу оролларда норвегияликлар яшайдилар. Торсхейн шаҳри унинг маъмурий маркази ва бош портидир.

СУРАТДА: Торсхейн шаҳрининг бухта томондан кўриниши.

ЦАФ—ТАСС фотоси.

АЖОЙИБ АНЪАНА

ПРАГА. Шарқий Чехиянинг Градец-Кралове шаҳридаги «Петроф» заводида рояль ва пианино ишлаб чиқариш қадимий ажойиб анъана бўлиб қолган. Фирманинг асосчиси Антони Петроф бундан юз йил илгари бир йилда учтагина рояль тайёрлаган бўлса, 1973 йилда завод, 1800 та шундай музика асбоби яратди. Ҳозирги вақтда корхона ҳар йили 12 минг пианино ва қарийб 800 рояль тайёрлаб чиқармоқда.

Тошкентдаги 1-мактаб-интернат ўқувчилари бўш вақтларини унумли ўтказишади. Чунки бу ерда уларнинг дарсдан сўнг мароқли хордиқ чиқаришлари учун барча қулайликлар яратиб берилган.

СУРАТДА: бир группа ўқувчилар ўзлари ёқтирган ўйин устида.

Р. Альбеков фотоси.

● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ ● СПОРТ

Спортчиларимиз сафарда

Футбол бўйича мамлакат Кубоги учун ўтказилган дастлабки босқич беллашувлари ниҳоясига етди. Командалар саккиз зонада ўзаро куч синашишди. Ўз группасида биринчи ва иккинчи ўринни эгаллаган командалар нимчорак финал баҳсларида қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритдилар.

Фарғонадаги баҳсларни айтарли яхши бошламаган Тошкентнинг «Пахтакор» командаси кейинги учрашувларни йиғинчоқлик билан ўтказиб, ўз активига олти очко ёзишга муваффақ бўлди. Худди шу нарса командага ним чорак финал беллашувларида қатнашиш ҳуқуқини берди. Пахтакорчилар нимчорак финал беллашувларида Бокунинг «Нефтчи» командаси футболчиларини қабул қилишади. Бу учрашув эртага «Пахтакор» Марказий стадионида соат 16 да бошланади. Шу куни мамлакатимизнинг бошқа шаҳарларида ҳам Кубок баҳслари бўлиб ўтади.

∴ ∴ ∴

Волейбол бўйича мамлакат биринчилигининг биринчи лигасида қатнашаётган эркаклар командалари турнирни ниҳоясига етказганликлари ҳақида хабар берган эдик. Тошкентнинг «Динамо» командаси кейинги босқич учрашувларини ниҳоятда кўтаринки савияда ўтказиб, ўтиш турнирида қатнашиш ҳуқуқни қўлга киритган эди. Яқинда ўтиш турнирида иштирок этадиган олий лига командалари маълум бўлди. Улар Олмаотанинг «Дорожник», Петропавловск-Камчатский шаҳрининг «Спартак» командаларидир. Энди бу командалар биринчи лигада биринчи ўринни эгаллаган Минск шаҳрининг «Мотор» ва иккинчи ўринни эгаллаган «Динамо» командалари билан олий лигада қатнашиш ҳуқуқини қўлга киритиш учун баҳс бошлашади. Бу турнир 26 март куни Москвада бошланади. Учрашувлар икки даврада ўтказилади. Спорт ихлосмандлари ҳамшаҳарларимизни бу турнирда ҳам муваффақиятли иштирок этишларига умид боғлашмоқда.

∴ ∴ ∴

Яқинда фигурали учиш бўйича республика мактабининг тарбияланувчилари Мария Никитюк ва Рашид Кадиркаевлар ўсмирлар ўртасида ўтказилган жаҳон биринчилигида кумуш медаль билан тақдирланганликларини хабар қилган эдик. Куни кеча Берлин шаҳридан яна хушхабар келди. Бу ерда социалистик мамлакатларнинг спортчилари «Дўстлик» соврини учун фигурали учиш бўйича беллашишди. Маҳоратли ва номдор спортчилар билан бўлган кескин учрашувларда тошкентлик фигурачилар бўш келишмади. Улар бир неча таниқли спортчиларни ортда қолдириб, иккинчи ўринни олишга муваффақ бўлишди.

∴ ∴ ∴

Республикамизда машҳур разведкачи Майна Ҳасанова хотира совриии учун ўтказилаётган кросс мусобақалари тобора оммалашиб бормоқда. Бу сафарги беллашувларда икки юз мингдан зиёд хотин-қиз қатнашди. Финал беллашувлари машҳур разведкачининг она юрти — Ғузорда бўлиб ўтди. Халқ қилувчи беллашувларда энг кучли спортчилар иштирок этишди.

Команда ҳисобида Фарғона областининг спортчилари ғолибликни қўлга киритишди. Андижон областининг вакиллари эса иккинчи ўринни эгаллашди. Тошкентлик қизлар учинчи ўрин билан кифояландилар.

ОЛИМПИАДА ЎЙИНЛАРИГА БАҒИШЛАНДИ

Тошкентдаги «Текстильшчик» спорт клуби ҳузурида махсус лекторий очилди. Фабрикалар, цехлар, ёшлар ётоқхоналаридаги қизил бурчакларда машғулотларни спорт врачлари, мутахассислар олиб борадилар. Дастлабки лекциялар XIII қишки олимпиада ўйинларига бағишланди. Тематик планда «Олимпиадачилар орамизда», «Спорт — тинчлик элчиси» мавзуларида кечалар ўтказиш кўзда тутилган. Лекторлар тўқимачиларни спортнинг олимпиада турлари билан таништирадилар, ишлаб чиқариш гимнастикасининг меҳнат активлигини оширишга таъсири тўғрисида гапириб берадилар.

(ЎзТАГ).

Шаҳримизда В. И. Ленин туғилган куннинг 110 йиллигига бағишланган «Музика ҳафталиги» катта муваффақият билан ўтди. Ҳамшаҳарларимиз Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати «Бахтли болалик» намунали хореографик ансамблининг ва бошқа коллективларнинг чиқишини самимий кутиб олдилар.

СУРАТДА: «Бахтли болалик» хореографик ансамбли «Балли, болалар» рақсини ижро этмоқда.

Ҳ. Шодиев фотоси.

● *Ҳар тўғрида*

ЯНА БИР РЕКОРД

Лейк-Плэсицдаги қишки Олимпиада ўйинлари тамом бўлди. Янги рекордчиларнинг исм ва фамилиялари, ҳатто улар бу муваффақиятга қайси соат ва минутларда эришганликларигача ишқибозларга маълум. Бироқ, Гиннеснинг рекордлар қайд этилувчи дафтарида Олимпиададаги икки рекордгина белгиланган холос. У ҳам бўлса швед спортчиси Микаэль Палмквист эришган кўрсаткичлардир. Бу спортчи 1 соату 49 минут давомида футбол тўпини ерга туширмай бошида ўйнаб тура олди. Судьяларнинг ахборот беришича, бу вақт мобайнида у тўпни боши билан 16073 марта туртиб туришга муваффақ бўлган. Шундай қилиб, ўтган йили венгер спортчиси Иштван Халаши ўрнатган жаҳон рекорди ортда қолдирилди. Ўша йили Иштван Халаши тўпни 1 соату 19 минут давомида боши билан уриб тура олган эди.

Палмквистнинг иккинчи ютуғи Марказий Швециянинг Вестерос шаҳрида қайд қилинди. Бу ерда у тўпни 71003 марта боши, қўли, оёғи билан туртиб турди. Афсуски, бу гал тўп қанча вақт ерга туширилмаганлиги қайд этилмаганди.

ИТНИНГ ЯНГИ КАСБИ

Ит ҳақида қандай янгилик айтиш мумкин? Уларнинг баъзи «касблари» аллақачонлар одамларга маълум. Булар қутқарувчи, қидирувчи, овчига ёрдамчи касбларидир. Ҳатто бир неча йилдан бери ўрнидан қўзғалмай ётган оғир беморларга ит қандай ёрдам кўрсатганлиги ҳақида ҳам газеталарга ёзилган. Итлар наркотиклар билан яширин савдо-сотиқ қилувчи кишиларни ушлашда божхона хизматчиларига яқиндан ёрдам беришяпти.

Лекин дарахтга худди мушук сингари чаққон, чиқа оладиган итлар борлиги ҳақидаги хабарни эшитган киши ажабланиши турган гап. Англиянинг «Дейли миррор» газетаси саҳифасида яқинда босилган фоторепортажда худди ана шундай ит сурати акс эттирилган. Тина номли бу ит дарахтга югуриб чиқишни, шохдан-шохга сакрашни ёқтиради. Суратда Тина тахминан ердан 6 метр баланд бўлган шохда туриб, қуюқ дарахт буталари орасидан теварак-атрофни кузатиб турибди. Дэвоншир графлигига қарашли оукгемптонлик фермер Сидней Йоу ўз итининг янги «касбидан» бениҳоя миннатдор.

ШАХТАДА АЁЛ

Ғарбий Виржиния штатининг кўмир саноати маркази — Аффинитида Қўшма Штатлар тарихида биринчи бўлиб Кэрол Банн исмли шахтёр аёл ишламоқда.

— У биздан қолишмаяпти, — дейди Кэрол билан ёнма-ён ишловчи ҳамкасбларидан бири. — Ярим тундан эрталаб соат саккизгача у шахта бўйлаб аста ҳаракат қилади ва кесиб олинган кўмир парчаларини конвейер лентасига юклаб туради. Агар у бу ишда эркаклардан орқада қолгудек бўлса, хўжайин уни дарҳол ишдан бўшатиб юборишини яхши тушунади.

Кэролнинг бу иши шаҳарчада истиқомат қилувчи аёллар ўртасида норозилик туғдирди. Чунки улар бу касб фақат эркакларгагина хос деган тушунчада эдилар. Шахтёрлар меҳнатининг оғирлиги уларни ана шундай ўйлашга мажбур этарди. Демак, бугун шахтага аёл тушган экан, эртага у эркакларни оғир меҳнат туфайли катта маош оладиган бу қулай ишдан маҳрум этиши турган гап.

Бироқ, касаба союзларининг тахминига кўра ўн миллиондан ортиқ ишсизлар яшаётган бу мамлакатда аёллар ҳар қандай оғир ишни бажаришга тайёрдирлар. Чунки улар қандай йўл билан бўлмасин рўзғор тебратиш учун пул топишлари керак-да.

РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА * РЕКЛАМА *

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/III да Келинлар қўзғолони, 15/III да Қиёмат қарз.

МУҚИМИЙ НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ МУЗИКАЛИ ТЕАТРИДА — 14/III да Парижки сирлари, 15/III да Тўйдан олдин томоша.

ЎЗБЕК ДАВЛАТ «ЁШ ГВАРДИЯ» ДРАМА ТЕАТРИДА — 14/III да Стасининг қизи, 15/III да Чандиқлар.

ЦИРК

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА — МОСКВА КАТТА ЦИРКИ АРТИСТЛАРИНИНГ ГАСТРОЛЛАРИ (19.30).

КИНО

14 МАРТДА

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КУЗГИ МАРАФОН» — Санъат саройи (17, 18.40, 20.30, телефон 44-39-51), Тошкент Советининг 50 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), Қозоғистон (тоқ соатларда, телефон 35-24-92), Дружба (тоқ соатларда, телефон 66-15-75), ВЛКСМ 30 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), Нукус (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли (тоқ соатларда).

«ЭРТАЛАБКИ КЎРИК» — Қозоғистон (жуфт соатларда), Дружба (жуфт соатларда), Восток (катта зал, жуфт соатларда).

«КЎҲНА КОМЕДИЯ» — Тинчлик (тоқ соатларда), Искра (16, 19.45).

«БАҲОРГИ ЙЎЛЛАНМА» — Ҳамза номли (жуфт соатларда).

«ГАПЛАШИБ ОЛАЙЛИК, АКА...» — Лисунов номли (17, 20.00, телефон 96-34-02).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА ИШОНМАЙДИ» — Чайка (16, 18.30, 21.00).

«БАҲОРНИНГ УЧ МИНУТИ» — Восток (кичик зал, 16, 18.20, 21.00).

15 МАРТДА

КИНОЛЕНИННОМА

«ЛЕНИН ПОЛЬШАДА» (бадиий) — Искра (14.00).

«РЕВОЛЮЦИЯ ҲАҚИДА ХОТИРА» (хроникаль-ҳужжатли) — Искра (14.00).

«1918 ЙИЛ» (бадиий) — Восток (10.30).

ҲУЖЖАТЛИ ФИЛЬМЛАР:

«БОШ МАЙДОН» — Қозоғистон.

«ФАЛАСТИНЛИКЛАР: ЯШАШ ҲУҚУҚИ» — Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли.

«ТИНЧЛИК ВА ҚУРОЛСИЗЛАНИШ ЙЎЛИДА» — Дружба.

«ШАМОЛНИ КИМ ЭКАДИ?» — Фестиваль.

БАДИИЙ ФИЛЬМЛАР:

«КУЗГИ МАРАФОН» — Санъат саройи (11, 13, 15, 17, 18.40, 20.30, телефон 44-39-51), Чайка (12.00, 14.00, телефон 77-06-20), Тошкент Советининг 50 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 78-47-25), Қозоғистон (тоқ соатларда, телефон 35-24-92), Дружба (тоқ соатларда, телефон 66-25-75), ВЛКСМ 30 йиллиги номли (жуфт соатларда, телефон 33-44-52), Нукус (тоқ соатларда, телефон 46-70-69), Ўзбекистон ССР 25 йиллиги номли (тоқ соатларда), Мир (тоқ соатларда).

«ЭРТАЛАБКИ КЎРИК» — Қозоғистон (жуфт соатларда), Дружба (жуфт соатларда), Восток (катта зал, жуфт соатларда).

«КЎҲНА КОМЕДИЯ» — Тинчлик (тоқ соатларда).

«БАҲОРГИ ЙЎЛЛАНМА» — Ҳамза номли (жуфт соатларда).

«ГАПЛАШИБ ОЛАЙЛИК, АКА...» — Лисунов номли (11, 14, 17, 20.00, телефон 96-34-02).

«МОСКВА КЎЗ ЁШЛАРГА ИШОНМАЙДИ» — Чайка (16, 18.30, 21.00).

«БАҲОРНИНГ УЧ МИНУТИ» — Восток (кичик зал, 11, 13.30, 16, 18.20, 21.00).

МАРКАЗИЙ «ПАХТАКОР» СТАДИОНИДА

15 МАРТ СОАТ 16.00 ДА СССР КУБОГИ УЧУН «ПАХТАКОР» (Тошкент) — «НЕФТЧИ» (Боку) КОМАНДАЛАРИ ЎРТАСИДА

ФУТБОЛ

39-АВТОТРАНСПОРТ КОРХОНАСИ

1—2-класс ҳайдовчилари, ҳайдовчилик гувоҳномасида прицепли ва ярим прицепли таянч автомобилини бошқариш ҳуқуқини берадиган «Е» категориясининг белгиси қўйилган ремонт ишчилари, 4—5-разрядли автослесарлар, газ-электрпайвандчилар; ички ёниш двигателлари ремонти бўйича 4—5-разрядли слесарлар, дизелчи-слесарлар, агрегатчи-слесарлар

КЕРАК

Меҳнат ҳақи — ишбай.

Ходимларга Революция хиёбонидан, Спутник шаҳарчасидан ва Чилонзор массивидан қатнайдиган корхона транспорти хизмат кўрсатади.

Мурожаат учун адрес: Тошкент область, Калинин райони, Қўйлиқ посёлкаси, Транспортная кўчаси, 4-уй.

Ўзбекистон давлат филармонияси

СВЕРДЛОВ НОМЛИ КОНЦЕРТ ЗАЛИДА

14, 15, 16 МАРТ СОАТ 19.00 ДА

РЕСПУБЛИКА ҚУРУЛТОЙИ ҚАТНАШЧИЛАРИГА БАҒИШЛАНГАН

КАТТА БАЙРАМ КОНЦЕРТИ

ҚАТНАШАДИЛАР:

БУТУНИТТИФОҚ ПРОФЕССИОНАЛ БАДИИЙ КОЛЛЕКТИВЛАР КОНКУРСИНИНГ ЛАУРЕАТИ

ЎЗБЕК АШУЛА ВА РАҚС «ШОДЛИК» АНСАМБЛИ

ХОНАНДАЛАР:

Ғуломжон ЁҚУБОВ, Бахтиёр ХОЛХЎЖАЕВ, Ҳотам ҲОЖИЕВ, Дилором ҚАЮМОВА.

РАҚҚОС ВА РАҚҚОСАЛАР:

Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати

Дилбар ФАЕЗОВА

Моҳичеҳра ИСЛОМОВА, Райҳон АБДУЛЛАЕВА, Нарзиддин ШЕРМАТОВ, Зуҳра ҚОДИРОВА.

ХАЛҚ ЧОЛҒУ АСБОБЛАРИ АНСАМБЛИ

Программани — Ўткир СИДДИҚОВ олиб боради.

«ШОДЛИК» ансамблининг бадиий раҳбари ва бош балетмейстери — Қодир МЎМИНОВ.

Музика раҳбари — Исматулла РАҲМАТУЛЛАЕВ.

Билетлар концерт зали кассасида соат 14.00 дан сотилади.

Тошкент ошпазлик билим юрти томонидан Маҳмудов Ғофур номига берилган 1155 номерли йўқолган.

ГУВОҲНОМА БЕКОР ҚИЛИНАДИ

Тошкент политехника институти томонидан Сатторов Ғаппор номига берилган 045661 номерли йўқолган

ДИПЛОМ БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

ҲУРМАТЛИ ЎРТОҚЛАР!

СИЗЛАРГА ГАЗДАН ФОЙДАЛАНИШ ХАВФСИЗЛИГИ ҚОИДАЛАРИНИ ЭСЛАТИБ ЎТАМИЗ.

Шуни унутмангки, газдан рўзғорда фойдаланиш қулай, лекин у ўзига эҳтиётсиз муносабатда бўлишни ёқтирмайди.

Газдан эҳтиётсизлик билан фойдаланиш портлашга, ёнғинга, заҳарланиш ва бошқа бахтсиз ҳодисаларга олиб келиши мумкин. Газ иситиш асбобларингизнинг ишга яроқлилигини кузатиб туринг.

ХУШЁР ВА ЭҲТИЁТ БЎЛИНГ, ҚУЙИДАГИЛАРНИ УНУТМАНГ:

агар хонада газ прибори ишлаб турган бўлса, уйга янги ҳаво киритиш зарур;

рўзғор газ плиталаридан хонани иситишда фойдаланиш ярамайди—бу соғлиқ учун хавфли;

газ приборларини болаларга ишониш хавфли, болаларнинг газ билан ўйнашига йўл қўйманг;

дудбуронларнинг тортишини олдиндан текшириб кўрмасдан печь ва автомат газ сув иситиш асбобларини ишга солманг;

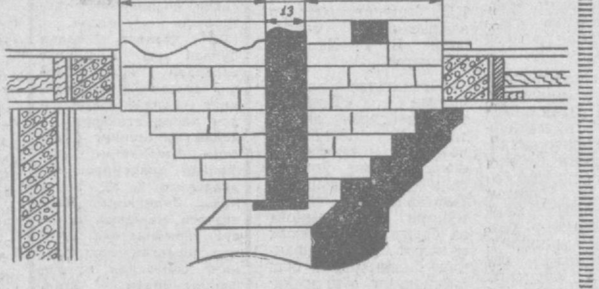

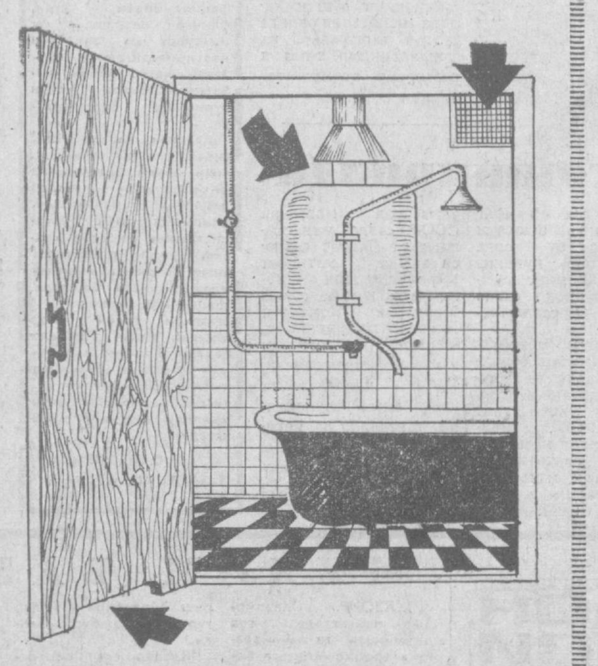

ИСИТИШ ПЕЧЛАРИНИНГ ҚИЗИБ КЕТИШИГА ЙЎЛ ҚЎЙМАНГ. УЛАРНИНГ УЗЛУКСИЗ ИШЛАШИ ИККИ СОАТДАН ОШМАСЛИГИ КЕРАК.

Хонада газ ҳиди борлигини сезсангиз ҳамма газ кранларини беркитинг, хонани шамоллатинг, олов ёқманг, чекманг, электр чироқлари ва асбобларини ишга солманг, «04» ёки 53-73-46, 53-75-46, 53-56-19, 53-56-31 телефонлари орқали авария хизматини чақиринг.

УНУТМАНГ!

ҲАВОГА ГАЗ АРАЛАШУВИ ПОРТЛАШ ВА ЁНҒИНГА ОЛИБ КЕЛАДИ!

ГАЗДАН ВА ГАЗ АСБОБЛАРИДАН ФОЙДАЛАНИШ ҚОИДАЛАРИГА ҚАТЪИЙ РИОЯ ҚИЛИНГ!

«ТАШГАЗ» бирлашмаси.

ТЕЛЕВИЗОР ЭКРАНИДА

14 МАРТ — ЖУМА

Марказий телевиденненинг «Восток» программаси

17.00 «Москва комсомолининг ишлари». 17.30 «Эртак ҳузурида меҳмонда». «Вероника». Бадиий фильм (Руминия). РСФСР халқ артисти В. М. Леонтьеванинг кириш сўзи билан бошланади. 19.15 «Дунё воқеалари». 19.30 «Время» программасининг почтаси. 20.10 «Экранда — кинокомедия». «Кавказ асираси ёки Шурикнинг янги саргузаштлари». Бадиий фильм. «Мосфильм». 1966 й. 21.30 «Время» информацион программаси. 22.05 «Эрмитаж». Қишки сарой. 22.35 «Дунё воқеалари». 22.50 Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати. Эркаклар. Эркин программа. ГФРдан олиб кўрсатилади.

Ўзбекистон телевиденнесининг программалари

I.

18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Мафин ва унинг дўстлари». Болалар учун мультфильм. 18.35 «Ёшлик» студияси кўрсатади. «Мен Совет Иттифоқи гражданиман». 19.05 «Халқ жасорати». Катта Фарғона каналига 40 йил тўлди. 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Эгарда туғилган». Ўзбекистон ССР халқ артисти Х. Зарипов. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Ўзбекистон ССР Олий Совети сессияси қатнашчилари учун концерт. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 «Социалистик мусобақа байроғини баланд кўтарайлик!» Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорларининг қурултойи. 23.25 Кўрсатувлар программаси.

15 МАРТ — ШАНБА

Марказий телевиденненинг «Восток» программаси

9.00 «Время» информацион программаси. 9.40 Эрталабки гимнастика машғулотлари. 10.05 «АБВГДейка». 10.35 «Ота-оналар, Сизлар учун». 11.05 «Жаҳон халқларининг ижоди». 11.35 «Кўплаб сифатли товарлар етказиб берайлик». 12.05 «Кўкламги қалдирғочлар». Сувга сакраш спорти бўйича халқаро мусобақа Трамплин. Эркаклар. Минскдан олиб кўрсатилади. 12.55 «Советлар ва ҳаёт». 13.25 «Спортлото» тиражи. 13.40 «Адресимиз — Совет Иттифоқи». Горький автомобиль заводи халқ ашула ва рақс ансамбли иштирокида программа. Горькийдан олиб кўрсатилади. 15.15 «Бизнинг обзор». Кўрсатувни сиёсий шарҳловчи Ю. А. Летунов олиб боради. 15.00 «Дунё» воқеалари. 15.15 Болалар учун. «Сув қаердан келади?». Телевизион бадиий фильм. «Тожиктелефильм», 1978 й. 16.30 «Қуёш омборхонаси». 17.00 Мультфильмлар программаси. 17.25 «Қариган чоғда». Телевизион ҳужжатли фильм премьераси. Давлат телерадиосининг буюртмасига биноан ҳужжатли фильмлар Марказий студиясида тайёрланган. 17.45 «Ҳамдўстлик». Телевизион журнал. 18.30 Марказий телевидение ва Бутуниттифоқ радиосининг РСФСРда хизмат кўрсатган артист Н. Некрасов раҳбарлигидаги рус халқ академик оркестри ижро этади. 19.00 «Мўъжизасиз-мўъжизалар». 20.00 Фигурали учиш бўйича жаҳон чемпионати. Спорт рақслари. Ихтиёрий программа. ГФРдан олиб кўрсатилади. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 «Дўстлар қўшиқ куйлаймиз». Музикали программа. Кўрсатув тугагач (2350) — Янгиликлар.

Ўзбекистон телевиденнесининг программаси

I.

9.55 Кўрсатувлар программаси. 10.00 Янгиликлар. 10.10 Телевизион миниатюралар театри. 10.55 Қирғизистон ССРда хизмат кўрсатган артист Е. Хатамова ва Ўзбекистон Ленин комсомоли мукофотининг лауреати Р. Холбеков концерти. (7 февралдаги концерт такрорий кўрсатилади). 11.35 «Тошкент кеча, бугун, эртага» (рус.). 12.00 «Киноленинннома». «Биринчи меҳмон». Бадиий фильм. 13.15 «Депутат ва унинг иши», «Нефть қидирувчилар бригадири А. Тиловов ҳақида телеочерк. (рус.) 13.25 «Кинoредакция почтасидан...» 14.10 «Жанговар постда». 18.15 Кўрсатувлар программаси. 18.20 «Саккизоёқ». Болалар учун мультфильм. 18.30 Мактаб ўқувчилари учун «Санъат ғунчалари». 19.00 «Осмондаги дастхат». Ҳужжатли фильм премьераси («Ўзбектелефильм»). 19.20 «Инсонга ғамхўрлик кўрсатиб». Ўзбекистон ССР коммунал хўжалиги министрининг ўринбосари Р. С. Сайдаминов сўзи. 19.30 «Ахборот» информацион программаси (рус.). 19.45 «Оламга саёҳат». Кинокўрсатув. 20.30 «Ахборот» информацион программаси. 20.50 Ўзбекистон ССРда хизмат кўрсатган артист М. Эргашева рақсга тушади. 21.30 Москва. «Время» информацион программаси. 22.05 Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги илғорлари қурултойи залидан репортаж. 22.25 Қурултой қатнашчилари учун концерт. Санъат саройидан трансляция пайтида ёзиб олинган. 23.45 Кўрсатувлар программаси.

«Таштекстильшвейторг» коллективи торгнинг кекса ходими, бухгалтер-ревизор Ф. Раҳматуллаевга отаси

Раҳматулла ЗОҲИДОВнинг

вафот этганлиги муносабати билан чуқур таъзия изҳор қилади.

ХОДИСА

ЭШИКБУЗАР ҚЎЛГА ТУШДИ

Қўнғироқ овози хонадагиларнинг ҳаммасини оёққа турғазди. Яна ўғирлик! Марказлаштирилган соқчилик пунктида ўрнатилган аппарат воқеа содир бўлган ер — «Лаззат» кафеси эканлигини аниқ кўрсатди. Навбатчи қизлар — Шоҳида Юнусова билан Жамила Қорабоевалар воқеани пульт навбатчиларига зудлик билан хабар қилишди.

Милиция катта лейтенанти Оллаберди Абдуллаев, оддий милиционер Соатбек Анорқулов машинага ўтириб, ўғирлик содир бўлган жойга жўнашди. Соқчилар Пушкин кўчасидан чапга бурилиб, эллик метрча ичкари киришди. Ҳали ҳамма уйқуда...

— Шундай пайтда /сангиб юрган ким бўлди? — Абдуллаев шу ҳақда ўйланиб турганда деразадан кимнингдир шарпаси кўринди. У шеригига «жим» деган ишорани билдирди. Бундай пайтларда муҳими шошмаслик, осойишта иш кўриш керак.

Бегона киши «Лаззат» кафеси деразасидан сакраб пастга тушди-да, юришда давом этди.

— Тўхта, кимсан?

— Кафе ходимиман.

— Саҳар пайтда нима қилиб юрибсан?

— Электрларни текшираётгандим.

— Ҳужжатингни кўрсат!

«Ходим» қўлидаги тугунини ташлаб қочмоқчи бўлганида соқчилар уни ушлаб қолишди.

Навбатчилар қарашса «ходим»нинг кайфи бор. Соат тонгги беш. Ташланган тугундан бир неча шиша коньяк ва озиқ-овқатлар чиқди.

Соқчилар тунги тутқин билан Куйбишев район ички ишлар бўлимига қайтиб келишди. Аниқланишича, бу эшик ва деразабузар — ҳеч қаерда ишламасдан текинхўрлик билан шуғулланиб юрган ўғри Николай Сашин деган шахс экан. Энди у қилмиши учун халқ суди олдида жавоб беради ва тегишли жазосини олади.

М. МАҲКАМОВ.

Куйбишев район ички ишлар бўлимининг ходими, милиция лейтенанти.

Редактор

С. М. КАРОМАТОВ.

4 бет ТОШКЕНТ ОҚШОМИ

«ТОШКЕНТ ОҚШОМИ», («ВЕЧЕРНИЙ ТАШКЕНТ») — орган Ташкентского горкома КП Узбекистана и Ташгорсовета

БИЗНИНГ АДРЕС: 700000, Тошкент — ГСП, Ленин кўчаси, 41. ТЕЛЕФОНЛАР: секретариат — 33-57-02, бўлимлар: партия турмуши — 32-53-66; саноат 32-53-83; қурилиш — 32-58-85; шаҳар хўжалиги — 32-57-83; совет қурилиши ва ҳуқуқ — 32-54-19; фан мактаб ва олий ўқув юртлари — 32-53-10; адабиёт ва санъат — 32-56-81; ахборот — 33-28-95, спорт ва ҳарбий-ватанпарварлик ишлари — 32-58-85; хатлар — 33-29-70; эълонлар бўлими — 33-81-42; нашриёт диспетчери 32-78-94, нашриёт телефон станциясининг навбатчилари — 33-90-50.

14 МАРТ, 1980 й. Р—07129. Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитети Нашриётининг Меҳнат Қизил Байроқ орденли босмахонаси. Тошкент шаҳри. ИНДЕКС 64579. Нашр Б—2086. 10